

Стратегія розвитку фінтеху в Україні до 2025 року

Сталий розвиток інновацій,
кешлес та фінграмотність

Зміст

Зміст.....	2
Передмова.....	3
Вступ.....	4
Рушійні сили діджиталізації.....	6
Вплив світової пандемії на зростання фінтеху.....	7
Ціннісна пропозиція Стратегії розвитку фінтеху в Україні до 2025 року.....	8
Екосистема НБУ в розрізі глобальної фінансової екосистеми.....	9
Місце фінтеху в розрізі ціннісної екосистеми НБУ.....	10
Візія, місія та стратегічні напрями.....	11
Ключові принципи та фундаментальні засади.....	12
Огляд глобального та локального фінтех-ринків.....	13
Огляд глобального фінтех-ринку.....	13
Глобальна екосистема фінтеху за розвиненими нішами.....	14
Огляд українського фінтех-ринку.....	16
Огляд українського фінтех-ринку: хто є хто.....	17
Огляд українського ринку фінтеху: типова фінтех-компанія для розвитку.....	18
Висновки щодо розвитку українського фінтех-ринку.....	19
Сильні та слабкі сторони українського фінтех-ринку.....	19
Актуальність створення сталої фінтех-екосистеми.....	20
Актуальність та ключові складові сталої фінтех-екосистеми України.....	22
Деталізація напрямів Стратегії розвитку фінтеху в Україні до 2025, очікувані результати та інструменти її реалізації.....	23
Деталізація стратегічних напрямів.....	23
Деталізація напрямів Стратегії розвитку фінтеху в Україні до 2025 року за результатами виконання.....	24
Дорожня карта реалізації.....	31
Стратегія розвитку фінтеху в Україні до 2025 року та відповідальні за її виконання.....	31
Строки та етапи реалізації Стратегії розвитку фінтеху в Україні до 2025 року.....	36
Очікувані результати виконання Стратегії.....	37
Огляд проектного периметру для ефективної реалізації Стратегії розвитку фінтеху в Україні до 2025 року.....	39
Верхньорівневий огляд термінів реалізації скоупу проектів у межах Стратегії розвитку фінтеху в Україні до 2025 року.....	40
Верхньорівневий огляд термінів запуску повноцінної регуляторної “пісочниці” в межах Стратегії розвитку фінтеху в Україні до 2025 року.....	41
Верхньорівневий огляд термінів та етапів запуску програми міні-MBA “Цифрові фінанси 4.0”.....	42
Додаткові матеріали.....	43
Огляд екосистем провідних фінтех-хабів світу.....	43

Передмова

Сергій Холод,
заступник Голови
Національного банку України

Вплив новітніх технологій на сучасний фінансовий ринок сьогодні дуже складно переоцінити. Фінтех-індустрія бурхливо та невпинно розвивається, проникає в усі сфери фінансової діяльності та демонструє клієнтам нові й зручні фінансові сервіси та інструменти.

Завдяки цьому сучасний споживач кардинально змінює своє ставлення до фінансових послуг. Він прагне дистанційності, легкості та безпеки в управлінні власними фінансами.

У цій синергії народжується майбутнє фінансового сектору – і світового, і українського. І це майбутнє нерозривно пов'язане з фінтехом.

Яким же буде український фінансовий сектор уже за п'ять років? Він зростатиме та процвітатиме, буде відкритим для інновацій та інтегрованим у глобальну фінансову систему. Народиться нова фінтех-екосистема – конкурентна, потужна, інвестиційно приваблива та прибуткова, з передовими технологіями і виваженим регулюванням. Права всіх її учасників будуть рівними та захищеними. Клієнти будуть задоволеними та заможними.

Це – наша візія розвитку фінтеху в Україні. Таким Національний банк України бачить майбутнє фінансового ринку в 2025 році.

Події сьогодення в умовах світової пандемії коронавірусу COVID-19 демонструють стрімкий злет обсягів електронної комерції та попиту на онлайн-продукти фінансового ринку. Збільшення чисельності користувачів мобільних пристроїв та потужне поширення електронної комерції сприяє швидкій адаптації цифрових платежів у всьому світі. Очікується¹, що ринок європейських цифрових платежів до кінця 2020 року сягне рекордного обсягу – 802 млрд дол. США завдяки підвищенню майже на 10%, якщо порівнювати з 2019 роком. Щотижня кількість користувачів фінтех-застосунків у Європі збільшується приблизно на 70%², що пов'язано з необхідністю соціального дистанціювання та самоізоляції через COVID-19. Кількість запитів від потенційних клієнтів також зростає. І наша країна – не виняток. В Україні електронна комерція демонструє високу динаміку розвитку, стимулюючи кількість та обсяги безготівкових операцій.

Однак ці виклики відкривають і нові можливості щодо інтенсивного розвитку ринку фінансових інновацій. Не так давно, у 2008 році, саме світова фінансова криза зумовила зародження фінтеху³. Сьогодні фінансовий ринок також переживає новий виток еволюційних можливостей та старт нового етапу фінтех-індустрії.

Цим стартом для розвитку українського фінтеху має стати зародження повноцінної фінтех-екосистеми. Для цього ми розробили масштабний покроковий план – Стратегію розвитку фінтеху в Україні до 2025 року.

Це – перший верхньорівневий документ, що описує принципи та елементи стабільної фінтех-екосистеми, деталізує найважливіші напрями, детально заглиблюється в індикатори розвитку екосистеми на наступні п'ять років. Він – невід'ємний елемент Стратегії розвитку фінансового сектору України до 2025 року, презентованої Національним банком на початку цього року.

Головне завдання цього документа – сталий розвиток інновацій, розвиток кешлес-економіки, підвищення фінансової грамотності споживачів та бізнесу. Його мета – розбудова інноваційного фінансового ринку з масштабною фінансовою інклюзією (громадян і бізнесу) та зручними й безпечними в користуванні сервісами й продуктами, доступними за ціною та каналами поширення.

¹ [Дослідження Finanzo.se Digital Payments in Europe to Surpass \\$802bn Transaction Value This Year](#)

² [Дослідження deVere Group](#)

³ [How the global financial crisis gave birth to Fintech](#)

Вступ

Фінансовий ринок зазнав кардинальних змін упродовж останнього десятиріччя. За цей час він трансформувався з моделі традиційного корпоративного бізнесу банків до цілих екосистем банківського та небанківського ринків. Трансформації продиктовані й новими викликами, що стимулюють активне зростання діджитал-операцій та формують попит на цифрові продукти і сервіси у фінансовій сфері. Стратегія розвитку фінтеху в Україні до 2025 року структурує та деталізує тренди і напрями розвитку фінансових інновацій на наступні 5 років та є розширеним баченням стратегічної цілі 2 “Забезпечення розвитку ринку фінтех, цифрових технологій та платформ регуляторів” стратегічного напрямку V “Інноваційний розвиток” Стратегії розвитку фінансового сектору України до 2025 року⁴.

Шлях еволюції. Упродовж тривалого часу банки зростали завдяки пропозиціям традиційних релевантних продуктів. Наприклад, клієнтам з поточними рахунками пропонувались кредитні картки, персональні кредитні лінії, позики на купівлю житла тощо. Згодом, під впливом змін потреб клієнтів та розвитку технологій, банки почали пропонувати суміжні продукти, виходячи за межі корпоративного бізнесу. А саме – пропонували управління рахунками, факторинг, бухгалтерські послуги, аналіз руху ліквідності для малого та середнього бізнесу (Idea Bank, ING).

Фінтех-стартапи почали виводити на ринок мобільні застосунки з управління рахунками (Moven). Деякі фінансові установи пішли далі у небанківських пропозиціях, надаючи мобільні послуги (Post Bank), а дехто кооперувався з медичними провайдерами та компаніями медстрахування, надаючи клієнтам платформи зі зручною оплатою медичних сервісів.

Розширюючи межі корбізнесу, традиційні гравці почали формувати ціннісні партнерства в суміжних індустріях, створюючи екосистеми з додатковими перевагами для клієнтів. Партнерство з фінтехами та цифровими гігантами (бігтек) в межах створення таких екосистем відкрило нові можливості як для традиційного бізнесу, клієнтів, так і для самих фінтехів. Про це йдеться у дослідженні McKinsey щодо успішних стратегій зростання банків⁵.

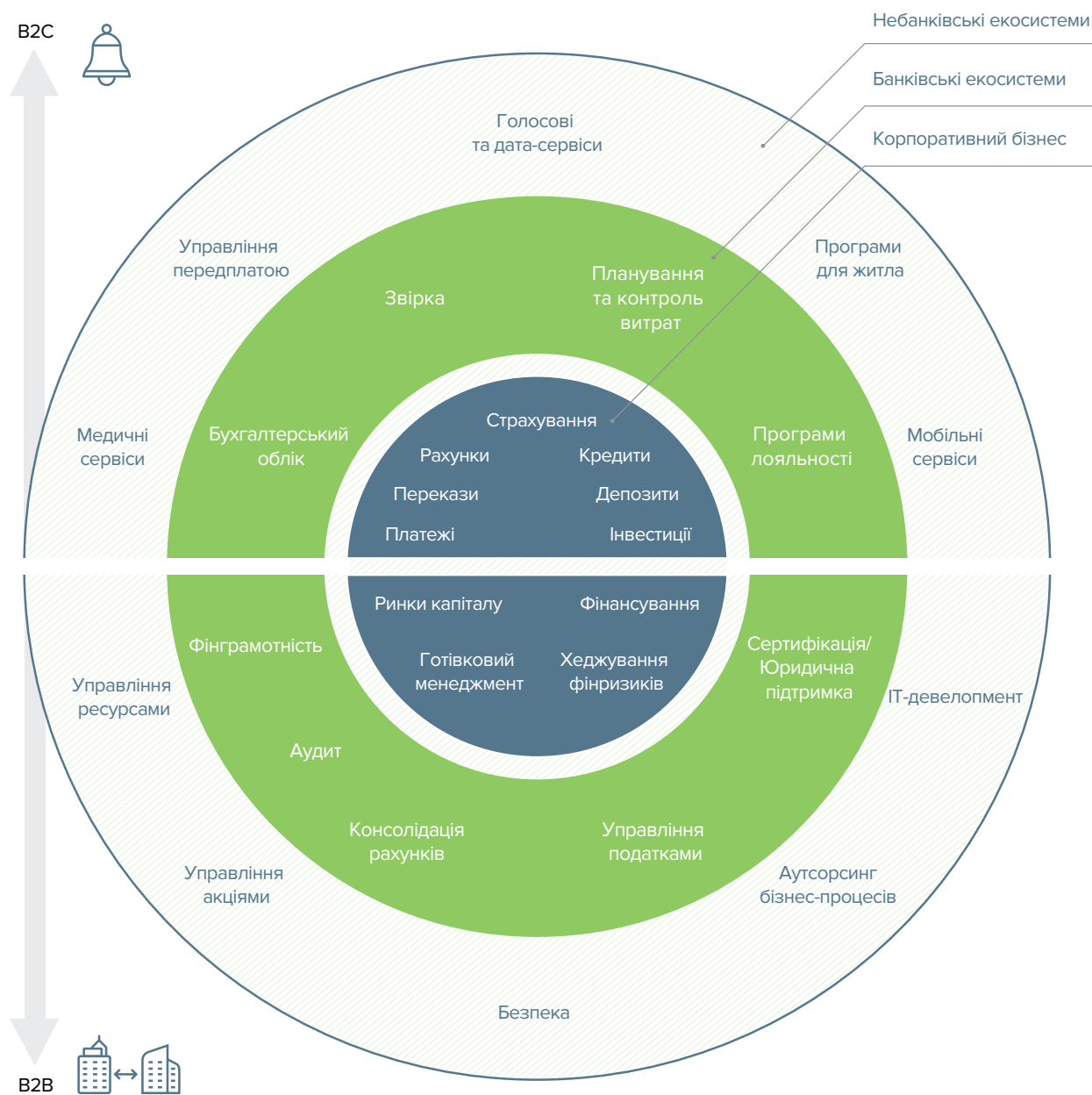
Якщо говорити про вплив на економіку від такого розширення ландшафту фінансового ринку, насамперед варто зазначити про соціальний вплив у формі фінансової інклюзії – включення до фінансових екосистем населення, яке перебувало поза їхніми межами (т. з. unbanked population), та малого і середнього бізнесу. Щодо економічного впливу то широке використання інноваційних рішень посилює стійкість фінансової системи через підвищення ефективності витрат та оптимізацію процесів, створюючи умови для гнучкішої адаптації до непередбачуваних подій.

⁴ Стратегія розвитку фінансового сектору України 2025

⁵ Дослідження McKinsey “Six digital growth strategies for banks”

Еволюція фінансової екосистеми: від корпоративного бізнесу – до трирівневої моделі

Джерело: McKinsey, Six digital growth strategies for banks⁵

⁵ Дослідження McKinsey "Six digital growth strategies for banks"

Рушійні сили діджиталізації

Згідно з дослідженням McKinsey про цифрові стратегії розвитку у фінансовій індустрії⁵ до сьогодні розглядалися три базові рушійні сили діджиталізації: клієнтський досвід, технологічна

еволюція та економічне зростання і процвітання. Проте сьогодні до них варто додати вплив непередбачуваних факторів, як зростання онлайн-платежів в умовах сучасних викликів.

Вплив фактора коронавірусу COVID-19 на фінансовий сектор та глобальне регулювання

1. Світовий регуляторний тренд

- Розбудова швидкозмінюваних (циркулярних) економік та стійких фінансових екосистем

2. Регуляторні пріоритети

- Гнучкість
- Швидкість реакції на зміни на ринку
- Проінноваційність (директива ЄС PSD2, кешлес-інфраструктура, дистанційні інструменти ідентифікації, авторизації, моніторингу, оцінки, ухвалення рішень, здійснення бізнес-процесів тощо)

3. Що необхідно для ефективної регуляції?

- Моніторинг фінансових інновацій та оцінка впливу цифрових змін на бізнес-моделі і регуляторний периметр
- Розвиток регтеху
- Своєчасне оновлення регуляторних актів та політик
- Посилення збору, аналізу та регуляторного нагляду в розрізі AML
- Запровадження стандартів відкритого банкінгу та технології розподіленого реєстру
- Посилення менеджменту та бігдата-аналітики
- Розбудова інноваційних фасилітаторів, включно з віртуальними “пісочницями”
- Запровадження фреймворку зі стійкого забезпечення кібербезпеки
- Сприяння появі “зелених” фінпродуктів та сервісів та становленню стійких бізнес-моделей фінінституцій
- Підвищення фінграмотності та захисту прав споживачів цифрових фінансових послуг

Джерело: Відкриті аналітичні дані, European Commission⁶, World Bank⁷, The Work Programme EBA⁸

⁵ [Дослідження McKinsey “Six digital growth strategies for banks”](#)

⁶ [European Commission](#)

⁷ [World Bank](#)

⁸ [The Work Programme EBA](#)

Вплив світової пандемії на зростання фінтеху

За даними світових досліджень та української статистики, збільшення чисельності користувачів мобільних пристроїв та потужне

зростання електронної комерції сприяють швидкій адаптації цифрових платежів у всьому світі та в Україні.

В ЄВРОПІ

Ринок європейських цифрових платежів сягне рекордного обсягу у 802 млрд дол. США у 2020 році та продемонструє зростання 9,9%, якщо порівнювати з показниками 2019 року. До 2023 року ринок сягнє 1 трлн дол. США

За останні три роки європейська індустрія онлайн-платежів зросла на 30%. Очікується, що у 2020 році засобами електронної комерції буде здійснено до 90% транзакцій, а онлайн-сервісами користуватиметься близько 705 млн європейців

Спровоковане пандемією соціальне дистанціювання та самоізоляція призводять до зростання на 72% щотижня використання в Європі фінтех-застосунків наявними клієнтами та зростає кількість запитів від потенційних⁹ клієнтів

Джерело: Finanzo.se¹

Дослідження deVere Group²

У СВІТІ

Загальний обсяг цифрових платежів у 2019 році становив 4,1 трлн дол. США. У 2020 прогнозується показник у 4,8 трлн дол. США, у 2023 році – 6,7 трлн дол. США

Чатботи зберуть банкам 7,3 млрд дол. США до 2023 року

Загальні активи під управлінням компаній з цифрового управління капіталом, які спеціалізуються на ритейлі, за прогнозами, сягнуть 600 млрд дол. США до 2022 року

Джерело: Fortunly⁹

УКРАЇНА

Загальна кількість операцій (безготівкових та отримання готівки) з використанням платіжних карток, емітованих українськими банками, в першому кварталі 2020 року становила 1385,3 млн шт., а їх сума – 920,5 млрд грн. Порівняно з аналогічним періодом 2019 року кількість зазначених операцій зросла на 24,5%, а сума – на 15,6%.¹⁰

За кількістю та сумою в першому кварталі 2020 року переважали саме безготівкові операції. Так, кількість безготівкових операцій становила 1 183,2 млн шт. (85,4% усіх операцій), а сума – 503 млрд грн. або 54,6% від суми усіх операцій із картками (торік, за підсумками першого кварталу, показник становив 49,7%).

За даними ПриватБанку, за перші 4 тижні карантину в Україні кількість щоденних операцій зі зняття готівки з карт у касах банку знизилася в 4,5 раза – зі 137 до 31 тис. операцій на день. Також українці вдвічі рідше стали знімати готівку в банкоматах ПриватБанку – кількість таких операцій знизилася, якщо порівнювати з початком березня, з 2,7 млн до 1,3 млн операцій на добу

Джерело: НБУ¹⁰

ПриватБанк

¹ [Дослідження Finanzo.se Digital Payments in Europe to Surpass \\$802bn Transaction Value This Year](#)

² [Дослідження deVere Group](#)

⁹ [Fortunly](#)

¹⁰ [Дослідження НБУ](#)

Ціннісна пропозиція Стратегії розвитку фінтеху в Україні до 2025 року

Чому фінтех-стратегія

- Стратегія розвитку фінтеху в Україні до 2025 – це розширене бачення стратегічної цілі 2 “Забезпечення розвитку ринку фінтех, цифрових технологій та платформ регуляторів” стратегічного напрямку V “Інноваційний розвиток” Стратегії розвитку фінансового сектору України до 2025 року
- Стратегія – складова частина екосистемного та функціонального рівня НБУ
- Стратегія сприятиме реалізації антикризової політики НБУ як її елемент щодо забезпечення якісної та безперебійної роботи фінансової системи в умовах світової пандемії

Що дає фінтех-стратегія

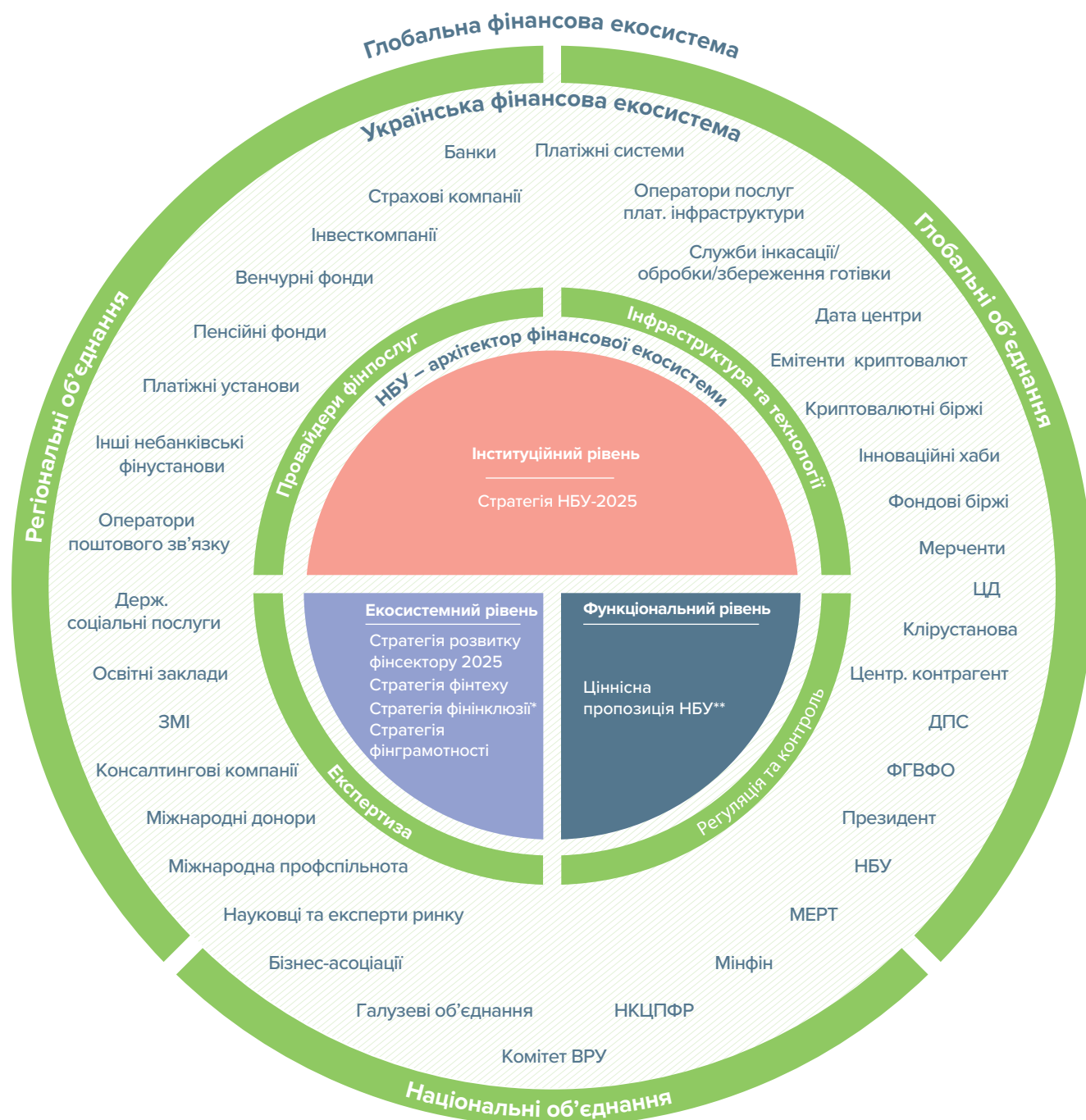
- Визначає роль фінтеху у фінансовій екосистемі
- Дає бачення візії, місії та стратегічних напрямів до 2025 року
- Закладає базу для створення сталої екосистеми фінтеху
- Пропонує продуктові напрями - концепт “пісочниці” та академічну програму з цифрових фінансів
- Визначає периметр пов’язаних проєктів

На що спирається фінтех-стратегія

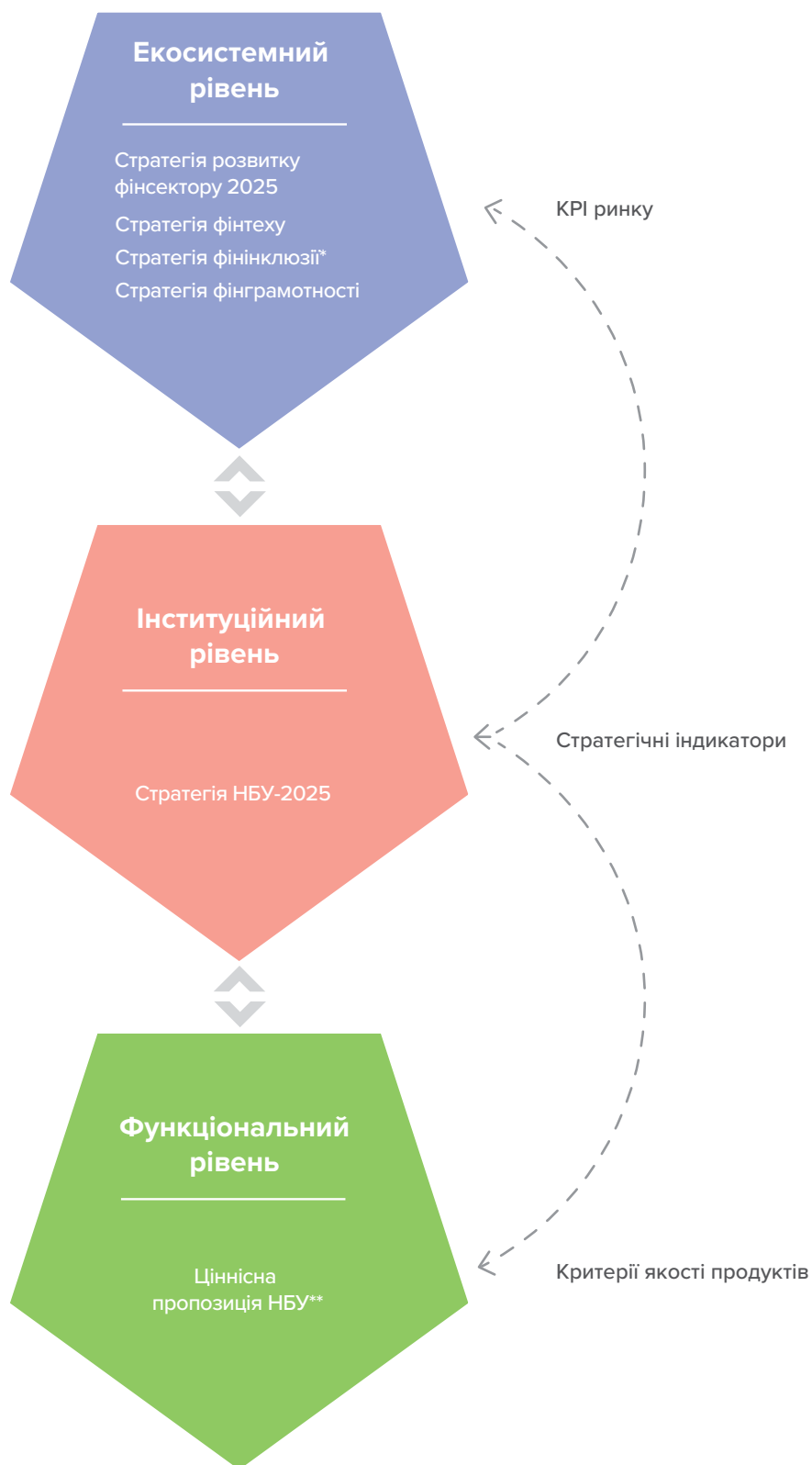
- На досвід 30 провідних фінтех-екосистем світу
- На законодавчу базу та підходи до розбудови фінтеху провідними фінрегуляторами (США, Великої Британії, Сінгапуру, ОАЕ, Казахстану, Австралії, Литви та Угорщини)
- На системні дослідження щодо побудови сталих екосистем від Deloitte, World Bank, KPMG, ESMA, EBA, McKinsey, European Commission, CB Insights
- Прогнози щодо розвитку фінтех-ринку від провідних українських гравців та профільних асоціацій

Екосистема НБУ в розрізі глобальної фінансової екосистеми

* Проєкт
** В розробці

Деталізація блоку “НБУ – архітектор фінансової екосистеми” у загальній моделі взаємодії української та глобальної фінансових екосистем

* Проєкт

** В розробці

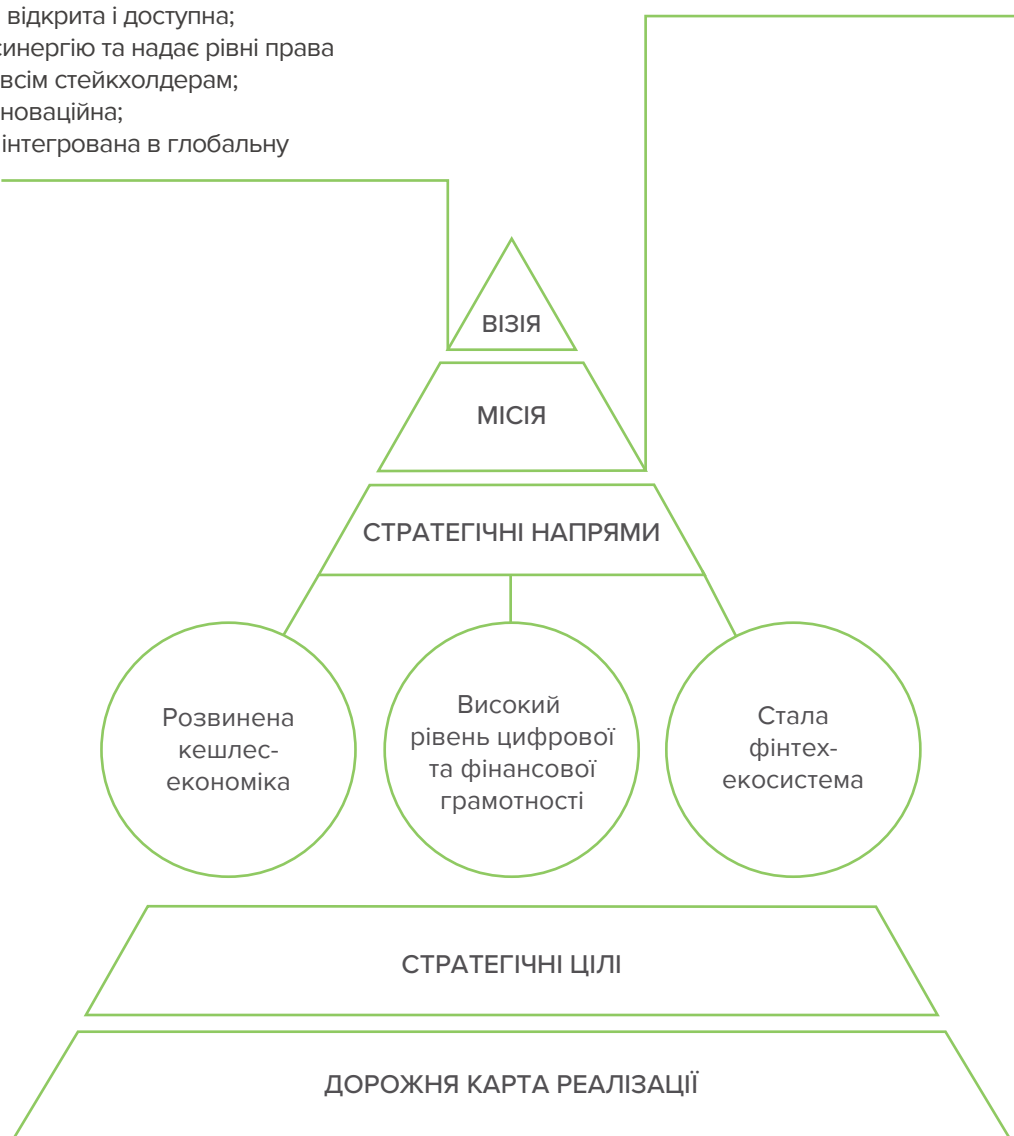
Візія, місія та стратегічні напрями

Візія

2025 рік. В Україні створена і діє фінтех-екосистема, яка задовольняє потреби споживачів, учасників ринку, держави, надавачів пов'язаних послуг тощо. Вона конкурентна та цілісна; інвестиційно приваблива та прибуткова; технологічно та юридично захищена; має передове і зважене регулювання; технологічно відкрита і доступна; забезпечує синергію та надає рівні права і можливості всім стейкхолдерам; потужна та інноваційна; безпечна та інтегрована в глобальну екосистему.

Місія

Стимулювання розвитку інновацій на фінансовому ринку з метою появи якісних та доступних фінансових послуг, підсилення стартап-руху та ефективної конкуренції в інтересах захисту споживачів через розвиток кешлес-економіки, підвищення фінграмотності та створення сталої фінтех екосистеми.

Ключові принципи та фундаментальні засади

Ключові принципи та засади для досягнення трьох стратегічних цілей Стратегії розвитку фінтеху в Україні до 2025 року

Стабільність та ефективність

Забезпечення регулювання фінансового ринку насамперед для підтримки його стабільності. Підвищення ефективності фінансових інституцій може забезпечуватись завдяки діджиталізації індустрії.

Проінноваційність

Масове поширення та проникнення фінансових інновацій може істотно поліпшити ефективність витрат та конкурентоспроможність фінансової системи. Підтримка фінтех-ринку через запровадження прозорих сучасних методів регулювання може підсилити цей процес, особливо якщо розглядати світові практики регулювання, де поєднується, з одного боку, інноваційно-дружнє регулювання, а з другого – захист споживача.

Безпека та захист

Забезпечення сталого розвитку фінтех-індустрії потребує нових стандартів надання послуг та захисту

прав споживачів. Аби стимулювати цей процес, буде зроблено акцент на спрощення виведення на ринок нових продуктів та сервісів, зокрема в межах регуляторної “пісочниці” НБУ із вступом у силу відповідних законодавчих змін. Крім того, діджиталізація фінансового ринку (адаптація євродиректив PSD2, запровадження віддаленої ідентифікації та верифікації, миттєвих переказів тощо) актуалізує питання підвищення кіберзахисту.

Прозорість

Підтримка діджитал-трансформацій на фінансовому ринку потребує прозорого та відкритого регулювання, в основі якого – рівні умови для розвитку інновацій для всіх учасників ринку.

Відповідальність та цілісність

Ретельна підготовка до запровадження будь-яких нових видів політики та регулювання. Дотримання принципу цілісності, який передбачає наявність єдиної екосистеми та стимулювання розвитку всіх її елементів.

Огляд глобального та локального фінтех-ринків

Огляд глобального фінтех-ринку

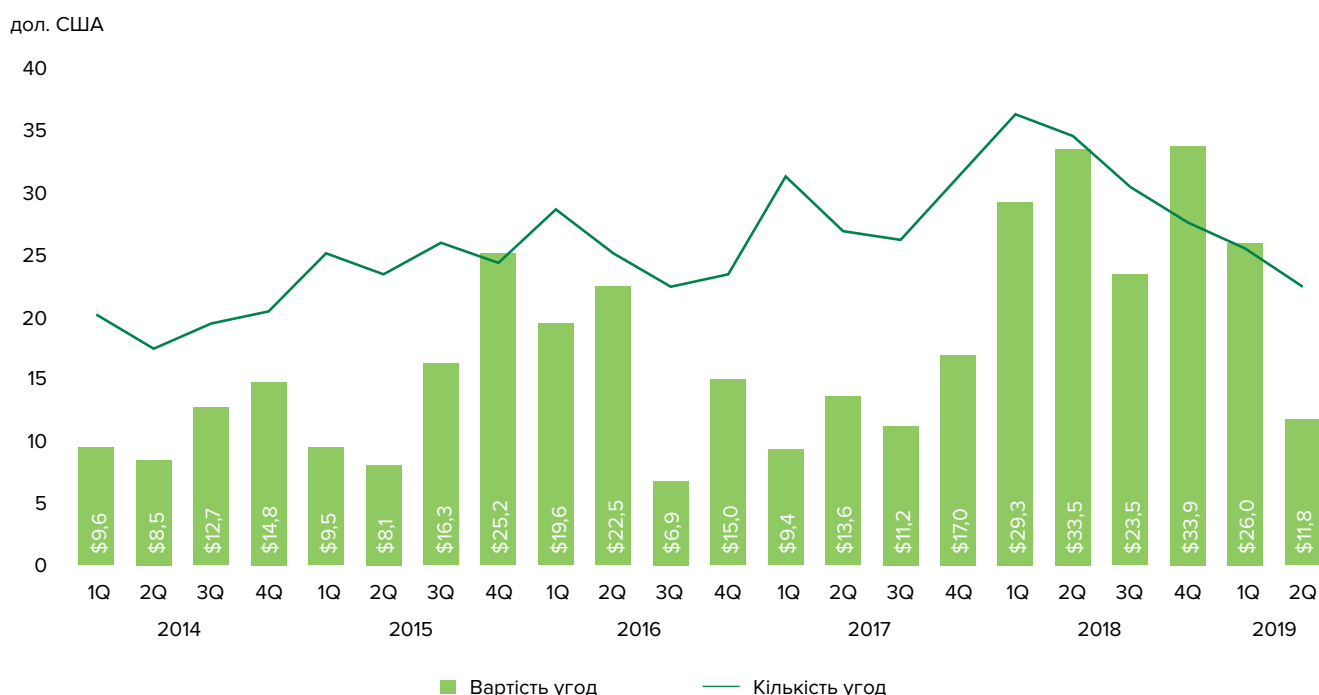
Фінансові інновації або фінтех – галузь, що охоплює компанії, які поєднують технології та інновації для забезпечення “безшовного” платіжного досвіду та інклюзивного сервісу для кінцевого споживача фінансових послуг.

Глобальний фінтех активно розвивається з 2008 року. За даними дослідження CB INSIGHTS: Global fintech report Q32019¹¹, у світі нараховується

58 фінтех-юнікорнів з венчурним капіталом загальною вартістю \$213,5 млрд. Розвиток глобального ринку фінтеху має певну динаміку.

Так, найвища інвестиційна активність спостерігалась у 2018 році (понад \$120 млрд), що стало можливим завдяки мегаугодам – \$14 млрд становили інвестиції в китайського гіганта Ant Financial та угода з купівлі компанією Vantiv за \$12,9 млрд компанії Worldpay.

Загальна інвестиційна активність у фінтех (VC, PE, M&A), 2014 – II квартал 2019 року

Джерело: KPMG The Pulse of Fintech H1 2019¹²

У першому півріччі 2019 року такої мегаактивності інвесторів, як у 2018-му, не спостерігалось. За даними піврічного звіту KPMG The Pulse of Fintech H1 2019¹², глобальні інвестиції у фінтех-компанії сягнули \$37,9 млрд (962 інвестиційні угоди), що вже перевищує показник усього 2017 року. Падіння певною мірою пояснюється циклом ажітажу довкола фінтеху (перехід на стабільніший етап розвитку в межах стабільного регуляторного поля) та відсутністю мегаугод. Водночас фінтех зберігає позиції одного з найпривабливіших ринків для венчурних інвесторів та імідж індустрії з високим потенціалом, особливо в еру відкритого банкінгу. Як свідчать глобальні дослідження,

найпривабливішими ринками для інвесторів залишаються зрілі ринки, як-от ринки США, Німеччини та Великої Британії, а переважними нішами для інвестування – вертикаль платежів та кредитування. Причому інвестори надають перевагу бізнесам, які вже мають значний масштаб або неабиякий потенціал його досягти та перетворитися у сталі бізнеси. Подібна концентрація інвестицій та інтересу інвесторів найімовірніше зберігатиметься і в наступні 12-24 місяці, прогнозують дослідники в KPMG The Pulse of Fintech H1 2019¹².

⁷ World Bank

¹¹ CB INSIGHTS: Global fintech report Q32019

¹² KPMG The Pulse of Fintech H1 2019

Глобальна екосистема фінтеху за розвиненими нішами

Кредитування

Маркетплейси з кредитування & альтернативні андерайтингові платформи

Блокчейн / Віртуальні активи

Компанії фінсервісів на базі децентралізованих технологій

Регтех

Аудит, ризик-менеджмент, програмне забезпечення з регуляторного комплаєнсу

Персональні фінанси

Інструменти для управління рахунками – кредитними та персональними

Платежі / Білінг

Платіжний процесинг, карткові сервіси, рішення для білінгу

Страхування

Дата-аналітика, цифрове страхування, автоматизований андерайтинг, маркетплейси перестрахування

Ринки капіталу

Автоматизовані рішення для продажів, трейдингу, аналітики, інфраструктура для фінансових інституцій

Управління капіталом (Wealth management)

Інвестиційні та платформи з управління капіталом, аналітичні інструменти

Платежі / Перекази

Транскордонні платежі, програмне забезпечення для трекінгу

Іпотека / Нерухомість (Proptech)

Кредитування іпотеки, фінансові платформи

Джерело: KPMG The Pulse of Fintech H1 2019¹²

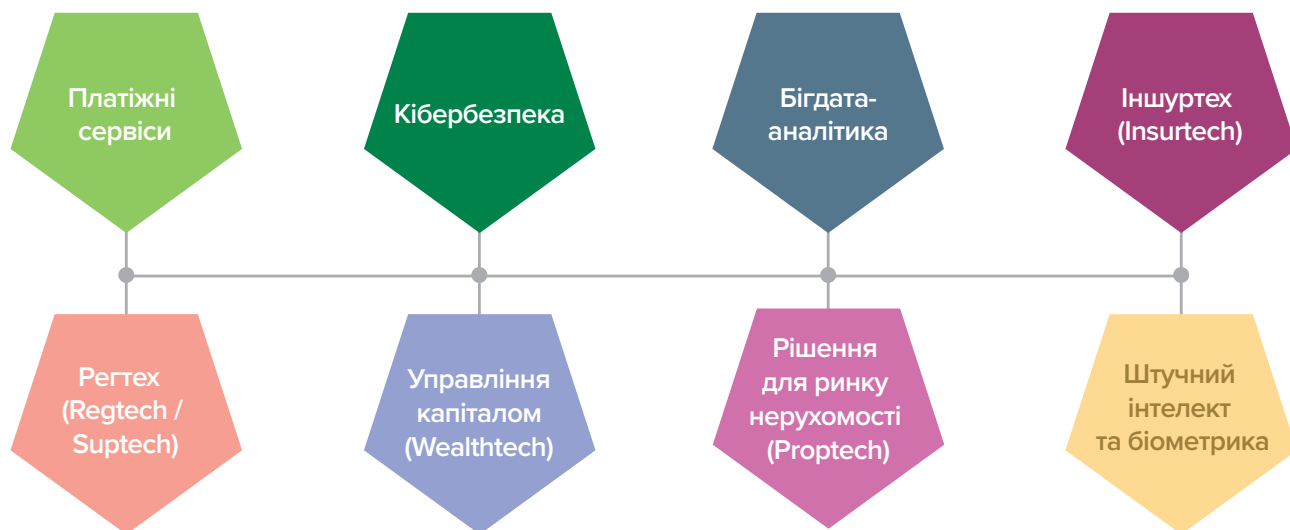
¹² [KPMG The Pulse of Fintech H1 2019](#)

Тема відкритого банкінгу та відкритих даних залишатиметься в епіцентрі динамічних змін та інтересу до інноваційних фінансових сервісів. Водночас фінтех-компанії та традиційні гравці можуть досягти значної синергії: перші можуть створювати клієнтоорієнтовані пропозиції, а банки – масштабувати ці пропозиції на свої бази клієнтів. Але в результаті ринок отримає передовий пул інноваційних фінансових сервісів, а клієнти – конкурентний ринок та якісніші фінансові продукти і сервіси.

Якщо подивитися на найпопулярніші ніші на ринку фінтеху з точки зору привабливості для інвесторів та затребуваності у клієнтів, платіжні рішення залишатимуться в пріоритеті, а серед ніш, які активно зростатимуть, будуть такі, як кібербезпека, бігдата-аналітика, регтех, іншуртех, управління капіталом (wealthtech), рішення для ринку нерухомості (proptech), штучний інтелект та біометрика.

Найперспективніші ніші фінтеху для інвестування у 2020-2021 роках

Джерело: KPMG The Pulse of Fintech H1 2019¹²

Згідно з піврічним звітом KPMG The Pulse of Fintech H1 2019¹² варто відзначити такі глобальні тренди:

- Фінтех-компанії швидко адаптуються до умов турбулентності, розуміючи потреби споживачів, стають агресивнішими у питаннях розширення своєї базової лінійки продуктів та сервісів, переходячи від моно – до мультипропозицій;
- banking-as-a-service платформи пришвидшують рух фінтехів у бік відкриття банківських рахунків;
- частина фінтехів, користуючись лібералізацією регуляторних вимог, отримують банківські ліцензії, створюючи власні банки;
- глобальні регулятори знижують бар'єри щодо виходу на ринок для фінтех-компаній з метою послаблення рівня монополії традиційного сектору та посилення ринкової конкуренції. Британський регулятор FCA, наприклад, був серед перших, хто запустив пілотний проєкт з видачі обмеженої “e-money license”, яка дала змогу таким фінтехам, як Revolut свого часу запровадити бізнес платіжних переказів через т. з. партнерський chartered bank, що скоротило час виходу на ринок для компанії. Інший приклад – азійський регулятор The HKMA анонсував деталі щодо видачі ліцензії віртуальному банку;
- традиційні гравці дедалі активніше виводять на ринок діджитал-продукти, проте вони мають низький рівень досвіду взаємодії (UX);
- спостерігається низький рівень виходу глобальних фінтехів на публічні ринки капіталу та IPOs;
- посилення глобального регулювання у сфері криптоактивів та цифрових валют, що пов'язано з динамічним розвитком ринку транскордонних платежів із залученням віртуальних активів, а також зростанням інтересу центробанків до розвитку ринку CBDC;
- надання фінтех-гравцями безкоштовного доступу до цифрових платформ та продуктів/сервісів в умовах світової пандемії (починаючи з березня 2020 року), що формує новий споживацький досвід та навички.

¹² KPMG The Pulse of Fintech H1 2019

Огляд українського фінтех-ринку

Український ринок у 2019 році характеризувався низкою показників, що швидко зростали і створювали передумови для подальшого динамічного розвитку індустрії фінансових інновацій.

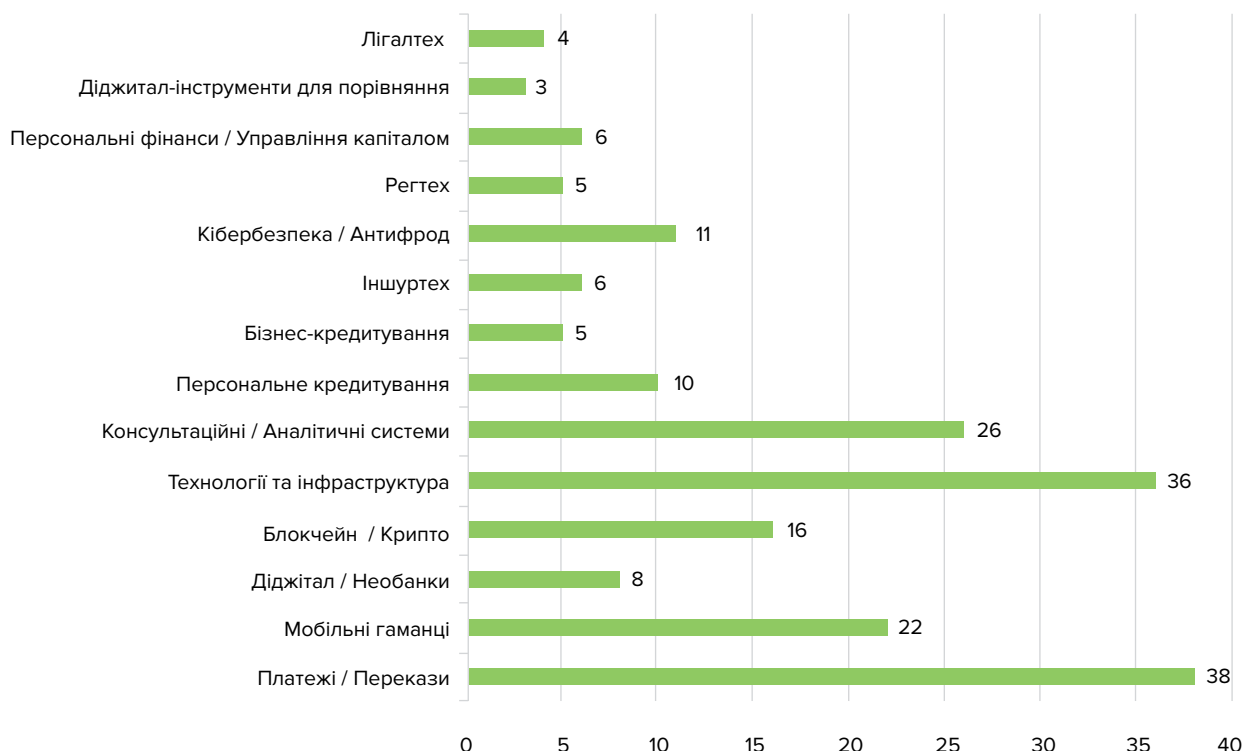
Діджитал-тренди в Україні (згідно з інформацією з відкритих джерел, НБУ та платіжних провайдерів):

- 42,2 млн населення, 63% якого регулярно користуються Інтернетом, ІТ-галузь становить 4% від ВВП;
- 36 тис. ІТ-спеціалістів щорічно випускають ВНЗ;
- Україна посідає 4 місце в світі за рівнем розвитку безконтактних платежів. Активних карт – понад 38 млн, з них 5,3 млн обладнані безконтактною технологією;
- Україна входить до першої п'ятірки країн за NFC-платежами, понад 20 банків пропонують NFC-сервіси;
- 45% дорослих мають смартфони, 50% вебтрафіку та 49% усіх переглядів у Youtube здійснюється з мобільних телефонів;

- розвиток розумних міст – провідний тренд сучасної України. Наприклад, до пандемії щодня у Київському метрополітені оплата понад 200 тис. поїздок здійснювалась безготівково. Громадський транспорт столиці та великих міст обладнується пристроями безготівкової оплати;
- Україна входить в топ-10 країн Європи за оплатою за допомогою девайсів, що носять на тілі чи одязі (так звані wearables), наприклад годинників, обручок тощо;
- 70% території України мають покриття мережами 3G+.

Український ринок фінтеху, за даними каталогу UAFIC 2019¹³, налічує понад 100 фінтех-компаній, переважна більшість з яких – провайдери платіжних сервісів, також розвинено онлайн-кредитування та інфраструктурні рішення. Серед великих фінтех-компаній є повністю мобільний банк без жодних фізичних відділень, а також з'являються нові гравці в цій ніші.

Рівень розвитку глобальних напрямів фінтеху в Україні (кількість компаній)

Джерело: фінтех-каталог UAFIC 2019 на підставі опитування 110 фінтех-компаній та банків¹³

¹³ Каталог фінтех-компаній України UAFIC

Огляд українського фінтех-ринку: хто є хто

Сплеск розвитку фінтеху припадає на 2016–2019 роки: 58% компаній були засновані в останні 3 роки

Ринки, на яких працюють українські фінтех-компанії: Європа (72%), пострадянські (30%), США (21%), інші (19%)

63% компаній пройшли точку беззбитковості та 27% фінтех-компаній очолюють або заснували жінки

Більшість фінтех-компаній зосереджена на обслуговуванні бізнесу (МСП та великих компаній – по 37% відповідно) і лише 21% працює на масовий сегмент фізичних осіб

Загалом у фінтех-компаніях працює понад 4000 осіб, 14% компаній мають штат понад 75 осіб

Переважаюча кількість фінтех-компаній зосереджена у Києві (82% компаній). У регіонах найкращі перспективи розвитку фінтеху мають Дніпро, Харків, Львів та Одеса

63% фінтех-компаній фінансується за рахунок власних коштів

Значна частина компаній працює на міжнародних ринках (43%). Решта (57%) працює виключно на українському ринку, проте 73% з них планує вихід на міжнародні ринки і 59% збиралися це зробити вже у 2019 році

Джерело: фінтех-каталог UAFIC 2019 на підставі опитування 110 фінтех-компаній та банків¹³

¹³ [Каталог фінтех-компаній України UAFIC](#)

Огляд українського ринку фінтеху: типова фінтех-компанія для розвитку

Характеристики типової української фінтех-компанії

Зосереджена на європейському ринку

Не має інвестицій від банків

Топ-менеджмент має досвід у традиційних фінансових послугах

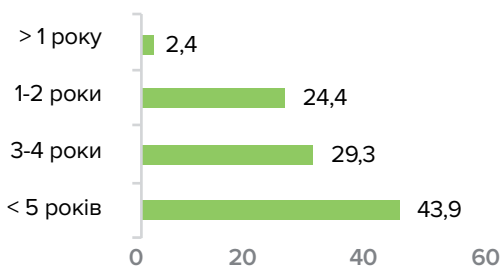

Орієнтована на B2B

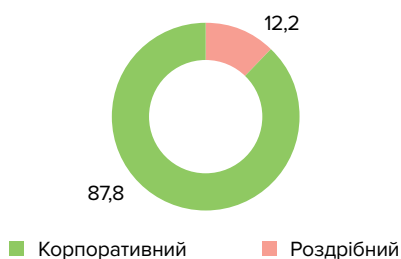
Фінансується самостійно

Функціонує понад 3 роки та досі перебуває в стані розвитку

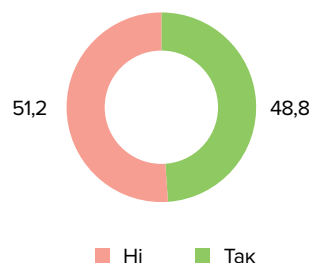
Як довго функціонує ваша компанія? (%)

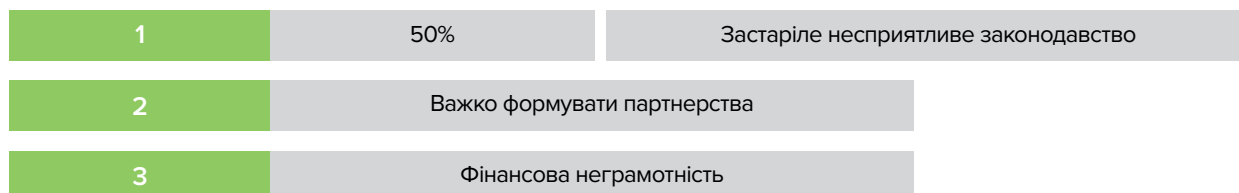
Спрямування на корпоративний чи роздрібний сегмент, %?

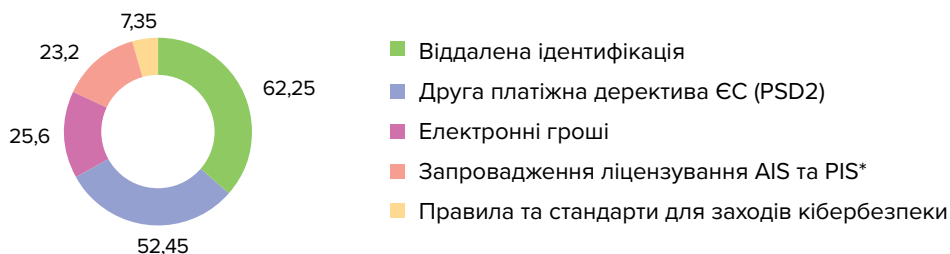
Чи вважаєте себе стартапом, %?

Основні перешкоди розвитку фінтехіндустрії в Україні, Індекс зважених настроїв (WSI), %

5 найважливіших законодавчих змін, необхідних для розвитку фінтех-сектору в Україні, значення WSI (%)

*AIS та PIS є скороченнями, що означають Payment Initiation Services (послуги з ініціювання платежу) та Account Information Services (послуги з надання інформації про стан рахунку)

Джерело: дослідження USAID "Опитування українських банків та фінтех-компаній 2019"¹⁴. У кількох запитаннях у блоці "Власна думка" учасникам пропонувалося поставити оцінку від 1 до 5, де оцінка 1 означала мінімальну важливість, а 5 – максимальну, на думку респондента. Тому дослідники застосували власну методологію для обчислення Індексу зважених настроїв (WSI) щодо кожного такого запитання.

¹⁴ Дослідження USAID "Опитування українських банків та фінтех-компаній 2019"

Висновки щодо розвитку українського фінтех-ринку

В Україні фінтех-ринок розвивається повільніше, ніж в інших державах, має певні законодавчі обмеження, слабо капіталізований

та сконцентрований на вузьких нішах – переважно платіжні сервіси та онлайн-кредитування.

Сильні та слабкі сторони українського фінтех-ринку

Сильні сторони українського ринку фінтеху
Попит, що постійно зростає, на конкурентні фінтех-сервіси та продукти в умовах пандемії
Значний відсоток підприємців – МСП у країні
Вдале географічне розташування України
Проактивна роль центробанку в розвитку інновацій
Розвинений ІТ-сектор
Адаптація національного законодавства до стандартів ЄС (зокрема PSD2, GDPR)
Намір уряду за 2 роки забезпечити Україну високошвидкісним мобільним покриттям
Україна входить до переліку країн-лідерів за розвитком певних ніш фінтеху (платіжні сервіси, онлайн-кредитування, віртуальні активи)
Запровадження методів віддаленої ідентифікації та аутентифікації

Слабкі сторони українського ринку фінтеху
Немає сталої фінтех-екосистеми
Обмежена кількість діджитал-спеціалістів фінринку
Низький відсоток фінансово-обізнаного населення
Низька представленість глобальних фінтех-брендів на українському ринку
Експортоорієнтований інноваційний сектор
Недостатнє покриття країни широкосмуговим доступом до Інтернету заважає фінінклюзії, особливо в регіонах
Великий відсоток “сірої” економіки в секторі МСП
Негнучке регулювання у певних сферах
У Національного банку немає мандата щодо підтримання розвитку інноваційних проєктів
Низька інвестиційна привабливість для зовнішніх інвесторів та вплив капіталу в умовах пандемії через рецесію

Джерело: НБУ

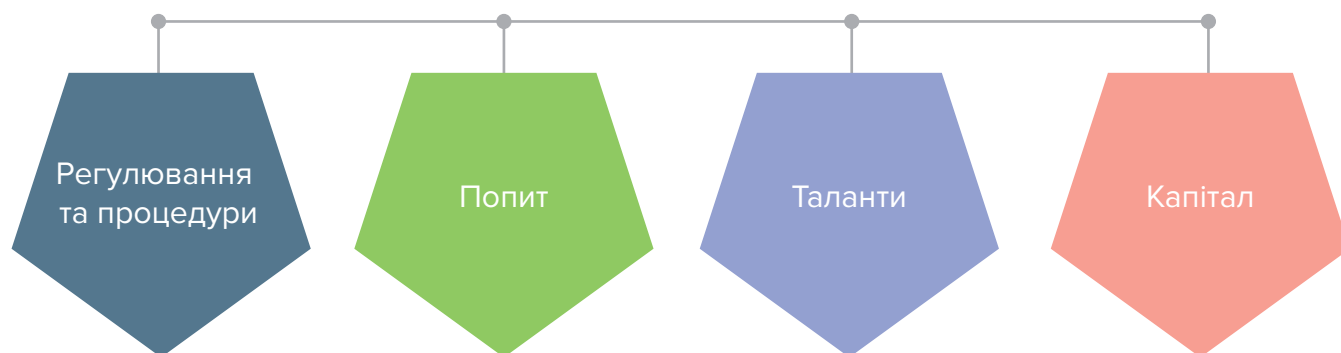
Актуальність створення сталої фінтех-екосистеми

Ключові засади побудови сталих фінтех-екосистем у світі

Курс України на повномасштабну діджиталізацію та розуміння слабких сторін поточної діджитал-інфраструктури ставить одним з ключових питань розвитку в Україні сталої фінтех-екосистеми.

Згідно з системними міжнародними дослідженнями щодо розбудови сталих фінтех-екосистем, зокрема

дослідження Deloitte “What makes a successful fintech hub in the global fintech race”¹⁵, є чотири основні складові, які варто розглядати під час побудови сталої фінтех-екосистеми. Серед них: регулювання та процедури, попит, таланти та капітал.

Водночас у дослідженні Deloitte¹⁵ зазначено, що фінтех-екосистема має враховувати особливості локального ринку та історію становлення сектору фінтеху. Також важлива інтеграція локальної фінтех-екосистеми з глобальними екосистемами з метою обміну досвідом, талантами, створення попиту, розроблення єдиних стандартів та практик ефективного втілення тощо. Розгляньмо кожен складову.

Регулювання та процедури

Урядові інституції та регулятори мають дотримуватися балансу між промоцією інновацій, конкуренції та захистом сталого сектору і споживача. Ключове завдання – створити таке нормативне поле, політику та процедури, які стимулювали б розвиток фінтеху, впорядковуючи водночас їхню діяльність та створюючи певні стандарти роботи. Йдеться про регулювання (supportive regulations), яке б стимулювало розвиток фінтеху через акселераційні програми, міжнародні угоди, “пісочницю” для тестування інновацій у лояльному регуляторному полі, інші експертно-консультаційні платформи. Яскраві світові приклади подібного підходу – регулятори FCA (UK) та The Monetary Authority of Singapore (MAS), які були першопрохідцями.

Попит

Немає попиту – немає цінності в продукті та сервісі. Попит на фінтех-продукти може стимулювати як держава і публічні компанії, так B2B-сектор і кінцевий споживач. Чим розвиненіша фінтех-екосистема та сталі зв’язки між її учасниками, тим більший попит на фінтех-продукти та сервіси, а також ступінь розвиненості цього сегмента. Якщо розглянути розвиток традиційного банківського сектору передових країн світу, ринок у процесі набуття сталості дедалі більше інвестує у розвиток взаємодії з інноваційним сегментом, створює акселератори/інкубатори, акцентує увагу на розвитку талантів та інноваційних продуктів, Наприклад, банк Barclays & Rise (акселератор цього банку), Metlife (CK) & Lumen Lab (акселератор цієї CK).

Таланти

Сьогодні боротьба за таланти виходить на рівень конкуренції юрисдикцій між собою, і це загострює питання створення сталої фінтех-екосистеми, яка б давала змогу розвиватися власним талантам, а також приваблювала глобальний інтелектуальний ресурс. Британія навіть розробила формат Tech Nation Visa, який стимулює приплив у країну талантів та інноваторів. В Україні розглядається е-резидентство.

¹⁵ Deloitte “What makes a successful fintech hub in the global fintech race”

Чим розвиненіший фінтех-хаб, тим сприятливіший він для інноваторів з усього світу. Це призводить до процесу створення та посилення інноваційної культури, яка сприяє розвитку окремих ніш фінтех-ринку. Заглиблюючись у світові практики розвитку талантів у межах глобальних фінтех-хабів, зупинимось на трьох ключових напрямках докладання зусиль: розбудова пулу талантів з експертизою у фінансових сервісах та продуктах; підготовка та розвиток талантів у технологічній сфері (software and hardware) задля перетворення ідей у рішення та розвиток підприємницьких талантів з метою розвитку успішних комерційних можливостей. Чим розвиненіші всі три напрями, тим більше фінтех-хаб має можливостей для досягнення сталого розвитку та конкурентоспроможності на глобальній арені.

Капітал

Стартапи потребують доступу до посівного капіталу та капіталу на потреби розбудови та масштабування своїх ідей, вони мігруватимуть туди, де є такий капітал. Саме тому питання доступу до капіталу

приватних інвесторів, урядів або корпорацій є драйвером розвитку фінтеху в межах локального хабу.

Кількість угод з венчурними інвесторами – барометр розвитку сталої фінтех-екосистеми: чим вищий обсяг венчурних інвестицій, тим вища активність фінтехів. Крім інвестування у стартапи, є потреба у фінансуванні ініціатив неприбуткових акселераторів, регуляторних “пісочниць” та інкубаційних програм для підсилення внутрішніх колаборацій у фінтех-екосистемі. За даними KPMG Pulse of fintech H1’19¹², у першому півріччі 2019 року в глобальну індустрію фінтеху інвестовано близько \$38 млрд, з них венчурні інвестиції склали понад \$12 млрд. Найбільший обсяг інвестицій залучили ринки США, Німеччини та Британії.

В Україні зроблено перший глобальний крок на рівні держави зі створення Українського фонду стартапів, де бізнес має змогу отримати грант від \$25-75 тис. Заявки до Українського фонду стартапів подають також фінтех-компанії, незважаючи на те, що це не є основним його профілем.

¹² KPMG The Pulse of Fintech H1 2019

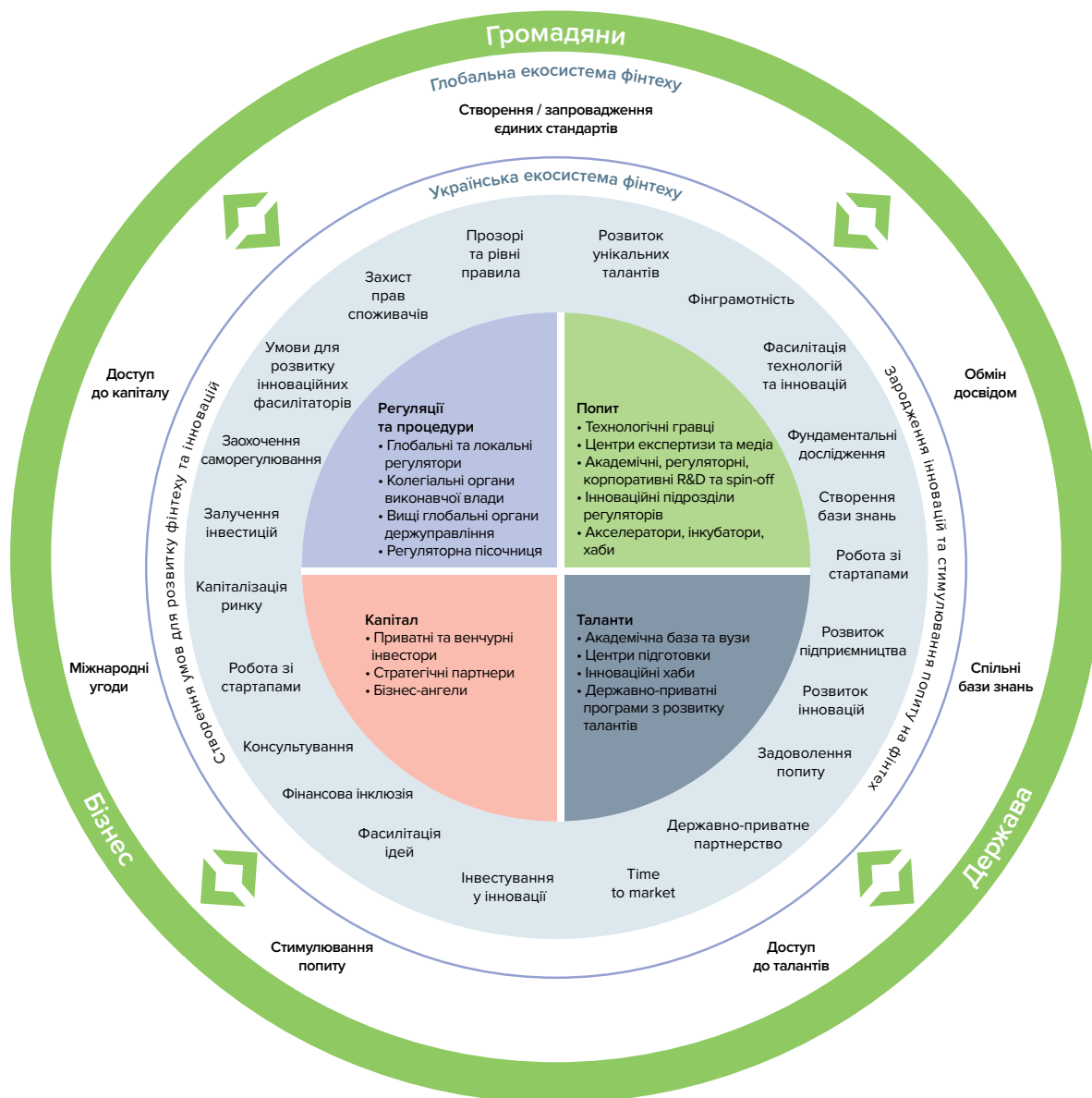
Актуальність та ключові складові сталої фінтех-екосистеми України

Успіх української фінтех-екосистеми та потенціал її сталості залежатимуть від можливостей для учасників:

- приймати та своєчасно впроваджувати прогресивну політику та регулювання, спрямовані на зростання фінтеху;
- знаходити джерела капіталу та прозоро інвестувати їх, розуміючи захищеність власних прав;
- створювати попит на фінтех-продукти та стимулювати зростання інноваційного сектору;
- мати доступ до талантів та розвивати їх.

НБУ розробив власну модель сталої фінтех-екосистеми України-2025, основою якої є чотири ключові елементи сталих фінтех-екосистем: регулювання та політика, капітал, попит і таланти. Ці елементи утворюють дві півкулі (ліва – регуляторно-інвестиційна, права – акселераційно-кадрова). У взаємодії вони створюють замкнутий цикл – від зародження інновацій та їхньої акселерації до регулювання інноваційних продуктів, сервісів та їхньої капіталізації. Водночас модель відкрита та інтегрована з глобальними екосистемами.

Модель сталої фінтех-екосистеми України 2025

Джерело: модель сталої фінтех-екосистеми України 2025 – власна розробка НБУ на базі вивчення міжнародних підходів до розбудови сталих фінтех-екосистем, зокрема дослідження Deloitte "What makes a successful fintech hub in the global fintech race"¹⁵, а також дослідження "Global Fintech Hub Report. The Future of Finance is Emerging: New Hubs, New Landscapes, 2018"¹⁶ топ-30 сталих фінтех-екосистем світу.

¹⁵ Deloitte "What makes a successful fintech hub in the global fintech race"

¹⁶ Global Fintech Hub Report. The Future of Finance is Emerging: New Hubs, New Landscapes, 2018. By The Cambridge Centre for Alternative Finance (CCAF), Zhejiang Association of Internet Finance (ZAIF), Academy of Internet Finance, TongBanJie Financial Technology Group

Деталізація напрямів Стратегії розвитку фінтеху в Україні до 2025, очікувані результати та інструменти її реалізації

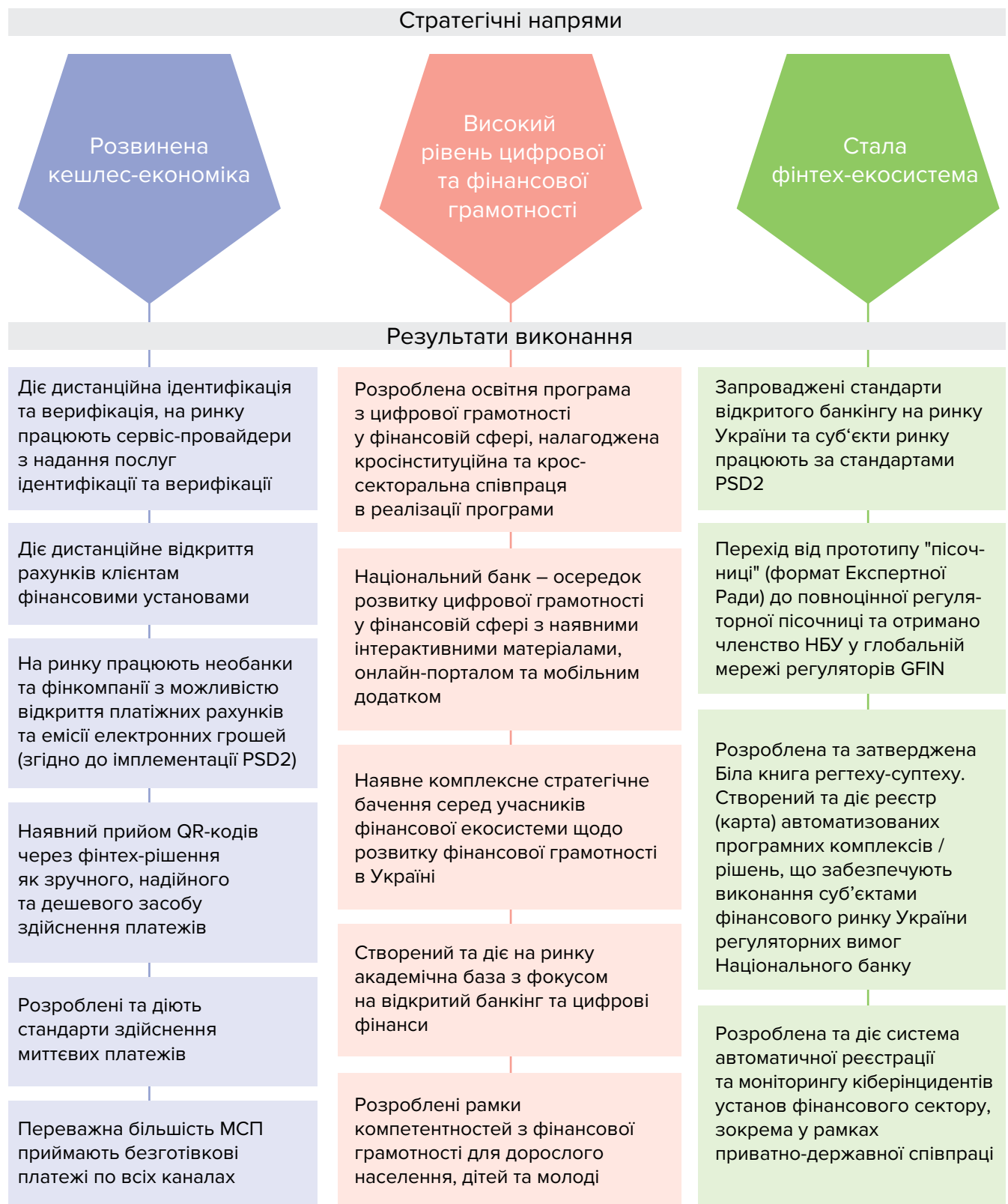
Деталізація стратегічних напрямів

*Функції НБУ щодо реалізації стратегічних напрямків

Деталізація напрямів Стратегії розвитку фінтеху в Україні до 2025 року за результатами виконання*

*Реалізація фінтех-стратегії відбувається на засадах кроссекторальної співпраці та державно-приватного партнерства, за підтримки держорганів та профільних ринкових асоціацій

Індикатори досягнення стратегічних цілей

У межах деталізації стратегічної цілі 2 “Забезпечення розвитку ринку фінтех, цифрових технологій та платформ регуляторів” стратегічного напрямку V “Інноваційний розвиток” Стратегії

розвитку фінансового сектору України до 2025 року розгляньмо стратегічні напрями, цілі та індикатори Стратегії розвитку фінтеху в Україні до 2025 року.

Індикатори досягнення стратегічних цілей Стратегії розвитку фінтеху в Україні до 2025 року

Стратегічний напрям	Стратегічні цілі	Індикатори виконання	Категорія*	Поточне значення індикатора (на останню наявну дату)	Цільове значення індикатора на 01.01.2025
I. Розвинена кешлес-економіка	1. Підвищення доступності безготівкових операцій та зростання довіри	(i) Співвідношення безготівкових карткових операцій (включно з P2P) до загальної кількості транзакцій	M	81,9%	Не нижче 85%
		(ii) Співвідношення готівки (M0) до ВВП	M	9,2%	Не більше 7,5%
		(iii) Прийом безготівкових операцій у секторі МСП	C	38% МСП приймають безготівкові платежі ¹⁷	Переважна більшість МСП приймають безготівкові платежі
		(iv) Використання QR-кодів через фінтех-рішення як зручного, надійного та дешевого засобу здійснення платежів	C	Затверджений порядок використання QR-кодів для переказу коштів, зокрема для оплати товарів, робіт і послуг з використанням електронних платіжних засобів	Наявний прийом QR-кодів через фінтех-рішення як зручного, надійного та дешевого засобу здійснення платежів.
		(v) Запуск проєкту CBDC як безготівкового формату	M	Проведений пілотний проєкт	Цифрові гроші НБУ запроваджено
		(vi) Упровадження нових та розвиток альтернативних фінансових інструментів	M	Розроблений Проєкт Закону про внесення змін до Податкового Кодексу України та деяких інших законів України щодо оподаткування операцій з віртуальними активами	Ринок криптоактивів законодавчо та нормативно врегульовано, визначено регулятора (регуляторів), створено прозору інфраструктуру ринку

*Категорія визначається ступенем впливу організації (НБУ або іншим регулятором) на досягнення цільового значення індикатора: O (Organisation) – індикатор виконання цілі більшою мірою залежить від дій одного регулятора, не потребує дій інших органів для досягнення цільового показника; C (Cooperation) – досягнення цільового значення індикатора є результатом співпраці регуляторів з іншими державними органами / асоціаціями / ринком; M (Market) – індикатор залежить від реакції ринку на дії регуляторів

¹⁷ Дослідження Mastercard

	2. Розвиток інфраструктури для здійснення безготівкових операцій	(i) Створені умови для здешевлення РРО та підвищення їхньої доступності для МСП. Стимулювання розвитку ринку програмного РРО та посилення конкуренції з метою здешевлення послуг	М	Сьогодні РРО досить дорогі, що знижує їхню доступність для сектору МСП	Вартість РРО не перевищує \$100 або безкоштовне
		(ii) Розширення регламенту роботи СЕП 24/7	С	З 8:30 до 19:00 у робочі дні	СЕП працює в режимі 24/7
		(iii) Рівень приймання карток НПС “ПРОСТІР” в Україні	М	POS – 98%, ATM – 86%, e-com, p2p <50%	Понад 99%
II. Високий рівень цифрової та фінансової грамотності	1. Реалізація стратегічних ініціатив регулятора	(i) Індекс фінграмотності	С	11,6	12,5
	2. Стимулювання розвитку кооперацій між фінсектором та академічною базою	(i) Створення умов для співпраці академічного середовища та інноваційного ринку	С	На ринку є несистемні ініціативи	Діє програма підготовки діджитал-спеціалістів для фінсектору з фокусом на відкритому банкінгу, працюють фінтех-інкубатори та акселератори
III. Стала фінтех-екосистема	1. Розвиток відкритої архітектури фінансового ринку, платформ регуляторів та оверсайту	(i) Запровадження стандартів відкритого банкінгу на ринку України	С	Розроблений проєкт Закону “Про платіжні послуги”	Закон “Про платіжні послуги” ухвалений і впроваджений. Не менше 80% суб’єктів ринку працюють за стандартами відкритого банкінгу
		(ii) Упровадження нових стандартів та форматів платежів (ISO 20022)	С	N/A	Запроваджений стандарт ISO 20022 разом із: • базовими моделями переказів та необхідних змін до НПА • переведення СЕП на стандарт ISO20022 • впровадження миттєвих платежів на базі СЕП 4.0

	2. Розвиток інфраструктури фінтех-екосистеми	(i) Створення повноцінної регуляторної пісочниці в НБУ	С	Створений прототип "пісочниці" – Експертну раду НБУ щодо комунікацій з інноваційними компаніями та проєктами	Внесені зміни до ст.7 Закону про НБУ щодо повноважень зі стимулювання та сприяння розвитку інновацій та технологій на ринку фінансових послуг, а також зі створення, визначення порядку роботи та забезпечення функціонування спеціальних регулятивних платформ та тестових середовищ для апробації інноваційних фін-послуг, платіжних інструментів, схем розрахунків, продуктів та технологій. Включені до проєктів нових законів про фінансові послуги та платіжні послуги положення щодо запровадження на базі НБУ повноцінної регуляторної пісочниці
	3. Посилення інвестиційного потенціалу та ступеня розвитку ринку фінтеху	(i) Сприяння реалізації на державному рівні програми фінансування для розвитку стартапів, зокрема зі сфери фінтеху	С	Заснований державний фонд стартапів	Створені та функціонують численні акселераційні, інкубаційні та інвестиційні програми
		(ii) Створення та регулювання діяльності платформ краудфандингу та залучення венчурного капіталу: 1) Впорядкувати регулювання діяльності платформ краудфандингу 2) Забезпечення правового регулювання діяльності інвестиційних фондів відповідно до правил діяльності UCITS, AIFMD, VCF тощо	С	N/A	Діяльність платформ краудфандингу та залучення венчурного капіталу регулюється відповідними НПА та сприяє розвитку фінтех-компаній
	4. Інтеграція фінтех-екосистеми у світовий простір	(i) Сприяння вступу до глобальної регуляторної "пісочниці" – Global Financial Innovation Network	С	НБУ – не член GFIN	НБУ – член GFIN
		(ii) Встановлення співпраці із регуляторами фінансового ринку та інноваційними фасилітаторами провідних фінтех-юрисдикцій щодо кооперації у сфері фінтеху	С	Точкові партнерства	Налагоджена співпраця з провідними фінтех-екосистемами та її учасниками

	5. Стимулювання діджиталізації фінсектору, розвиток цифрової інфраструктури фінансового ринку	(i) Забезпечення відкритого доступу регуляторів та учасників фінансового ринку до публічних баз даних	С	N/A	Доступ до баз даних організований та використовується
		(ii) Сприяння використанню інноваційних технологій у наглядових та регуляторних процесах, зокрема реалізації Програми “Ефективний & Технологічний пруденційний нагляд”	С	Нешироке використання	1) Банківський та небанківський фінансові ринки мають чітке бачення щодо основних питань та тенденцій з напрямів розвитку наглядових та регуляторних технологій (опублікована Біла книга з упровадження інноваційних наглядових та регуляторних технологій) 2) Налагоджена широка взаємодія між банками України, розробниками програмного забезпечення та Національним банком у процесі впровадження наглядових та регуляторних технологій через створення інформаційно-комунікаційної платформи 3) Визначені регуляторні засади використання рег-тех-рішень та аутсорсингу ІТ-послуг банками та небанківськими фінансовими установами 4) Активно використовуються, зокрема реалізована Програма “Ефективний & Технологічний пруденційний нагляд” 5) Реєстр (карта) автоматизованих програмних комплексів/рішень, що забезпечують виконання суб'єктами фінансового ринку України регуляторних вимог Національного банку

		(iii) Поширення застосування безпаперових технологій: 1) сприяння переходу на електронний документообіг суб'єктів ринку з державними установами; 2) забезпечення можливості надання адміністративних послуг в електронному вигляді	С	Частковий перехід	Здійснений повний перехід на електронний документообіг суб'єктів ринку з державними установами
		(iv) Сприяння нормативному врегулюванню питань щодо використання хмарних технологій на фінансовому ринку	С	Розроблений Мінцифрою та підтриманий парламентом законопроект №2655 щодо застосування хмарних технологій	Розроблені та діють НПА, які врегульовують питання щодо використання хмарних технологій на фінансовому ринку
		(v) Стимулювання розвитку системи BankID НБУ відповідно до встановлених ключових індикаторів: 1) збільшення кількості банків-учасників системи BankID НБУ; 2) удосконалення механізму віддаленої ідентифікації клієнтів банків із використанням різноманітних та доступних засобів електронної ідентифікації, зокрема і BankID, та запровадження можливості клієнтам банків дистанційно (онлайн) відкривати рахунки без необхідності відвідувати відділення банку	М	22,5% (за загальними активами)	Не нижче 70% (за загальними активами)
		(vi) Створення умов для розвитку віддалених каналів продажу фінансових послуг: 1) впровадження нових моделей віддаленої ідентифікації та верифікації клієнта;	С	N/A	Забезпечені механізми доступу фінустанов до ідентифікаційних даних клієнтів у державних реєстрах. Упроваджені нові моделі віддаленої ідентифікації та верифікації клієнта

		2) забезпечення механізму доступу фінансових установ до ідентифікаційних даних клієнтів у державних реєстрах (eKYC); 3) регламентування використання різних видів електронних підписів клієнтів фінансових установ; 4) запровадження послуги “е-резидентство” з наданням користувачам електронної довірчої послуги, зокрема засобу КЕП нерезидентам України для взаємодії із порталами електронних сервісів, а також з метою відкриття банківських рахунків та користування банківськими послугами онлайн; 5) стимулювання розвитку широкосмугового доступу до Інтернету			
		(vii) Посилення кібербезпеки: 1) Розробити систему автоматичної реєстрації та моніторингу кіберінцидентів установ фінансового сектору, зокрема у межах приватно-державної співпраці; 2) Розробити систему формування, підтримки та регулювання ринку зовнішнього аудиту кібербезпеки фінансових установ	О	N/A	Функціонує система автоматичної реєстрації та моніторингу кіберінцидентів установ фінансового сектору, зокрема в межах приватно-державної співпраці. Функціонує система формування, підтримки та регулювання ринку зовнішнього аудиту кібербезпеки фінансових установ
		У межах державно-приватного партнерства запровадити платформу віддаленого обміну інформацією між НБУ та учасниками ринку	М	N/A	У межах державно-приватного партнерства функціонує платформа віддаленого обміну інформацією між НБУ та учасниками ринку

Джерело: НБУ, “Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2025 року”⁴

⁴ [Стратегія розвитку фінансового сектору України 2025](#)

Дорожня карта реалізації

Стратегія розвитку фінтеху в Україні до 2025 року та відповідальні за її виконання*

У межах деталізації стратегічної цілі 2
“Забезпечення розвитку ринку FinTech, цифрових
технологій та платформ регуляторів” стратегічного
напрямку V “Інноваційний розвиток” Стратегії

розвитку фінансового сектору України
до 2025 року розгляньмо Дорожню карту
реалізації Стратегії розвитку фінтеху в Україні
до 2025 року

№ з/п	Заходи	Дії	Дата початку	Дата реалізації	Відповідальні за виконання
-------	--------	-----	--------------	-----------------	----------------------------

Стратегічний напрям: I Розвинена кешлес-економіка

Стратегічна ціль: 1. Підвищення доступності безготівкових операцій та зростання довіри					
1.1.1	Забезпечення можливості проведення безготівкових розрахунків з оплати товарів або послуг	(i) На законодавчому рівні сприяти затвердженню вимог для суб'єктів господарювання (включно з державними установами та комунальними підприємствами) щодо забезпечення можливості проведення безготівкових розрахунків з оплати товарів або послуг	01.01.2020	31.12.2021	Мінеконом-розвитку, Мінцифри, НБУ
		(ii) Зменшити ліміт розрахунків готівкою та удосконалити систему контролю за його дотриманням	01.01.2020	31.12.2021	НБУ, Мінеконом-розвитку, Мінфін
		(iii) Розробити на законодавчому рівні розширені можливості використання корпоративних карток	01.01.2020	31.12.2021	НБУ, Мінфін
		(iv) Сприяти зменшенню частки готівкового обігу на користь безготівкового через зниження вартості використання безготівкових інструментів та здороження використання готівки	01.01.2020	31.12.2024	НБУ, Мінеконом-розвитку
		(v) Перевести платежі на користь держави у цифрові канали	01.01.2020	31.12.2023	Мінеконом-розвитку, Мінцифри, Мінфін, НБУ
		(vi) Здійснити заходи щодо популяризації інноваційних платіжних інструментів, зокрема використання QR-коду	01.01.2020	31.12.2024	НБУ
1.1.2	Сприяння розробці та розвитку моделей альтернативних фінансів	(i) Здійснити випуск е-гривні (CBDC)	01.01.2020	31.12.2021	НБУ, Мінцифри
		(ii) Легалізувати та створити повноцінне нормативно-правове поле для віртуальних активів	01.01.2020	31.12.2022	Мінцифри, НБУ, НКЦПФР

*Дорожня карта реалізації Стратегії розвитку фінтеху в Україні до 2025 року, крім відповідальних держорганів, передбачає співпрацю з профільними ринковими асоціаціями

Стратегічна ціль: 2. Розвиток інфраструктури для здійснення безготівкових операцій

1.2.1	Підвищення доступності та ефективності безготівкової інфраструктури	(i) Здійснити заходи для здешевлення РРО та підвищення їхньої доступності для МСП. Стимулювати розвиток ринку програмного РРО та посилення конкуренції з метою здешевлення послуг для МСП	01.07.2020	31.12.2021	ДПС, Мінфін
		(ii) Впровадити СЕП-4 та здійснити переведення її у режим роботи 24/7	01.01.2020	31.12.2021	НБУ
		(iii) Реалізувати можливість оплати продуктами "ПРОСТІР" з використанням електронних гаманців (Google Pay, Apple Pay тощо)	01.01.2020	31.12.2021	НБУ

Стратегічний напрям: II Високий рівень цифрової та фінансової грамотності

Стратегічна ціль: 1. Реалізація стратегічних ініціатив регулятора щодо підвищення цифрової та фінансової грамотності

2.1.1	Проведення інформаційно-освітніх заходів для різних цільових аудиторій	(i) Відкрити Освітньо-інформаційний центр	01.01.2020	31.12.2023	НБУ
		(ii) Створити на єдиній комунікаційній платформі (сайті) з фінансової грамотності розділ із цифрової грамотності населення	01.01.2020	31.12.2023	НБУ, НКЦПФР, ФГВФО
		(iii) Розробити освітній курс з цифрової грамотності у фінансовій сфері	08.04.2020	31.12.2021	НБУ, Мінцифри, Міносвіти
2.1.2	Сприяння розвитку стандартизації	(i) Розробити рамки компетентностей з цифрової фінансової грамотності для дорослого населення	01.01.2020	31.12.2021	ФГВФО, НБУ, НКЦПФР
		(ii) Розробити рамки компетентностей з цифрової фінансової грамотності для дітей та молоді, з розбивкою на різні вікові групи (від 5 до 18 років)	01.01.2020	31.12.2022	ФГВФО, НБУ, Міносвіти, НКЦПФР

Стратегічна ціль: 2. Стимулювання розвитку кооперацій між фінсектором та академічною сферою

2.2.1	Стимулювання співпраці з академічною спільнотою щодо реалізації програм з підготовки диджитал-спеціалістів для фінсектору	(i) Стимулювати розвиток академічних програм з фокусом на підвищення кваліфікації чинних спеціалістів фінсектору	01.01.2020	31.12.2022	НБУ, Міносвіти, НКЦПФР
		(ii) Сприяти появі інкубаторів та акселераторів у ВНЗ з фокусом на фінтех	01.07.2020	31.12.2022	НБУ, Міносвіти, НКЦПФР, Мінцифри

Стратегічна ціль: 1. Розвиток відкритої архітектури фінансового ринку, платформ регуляторів та оверсайту

3.1.1	Сприяти розвитку миттєвих платежів та запровадження PSD2	(i) Імплементувати PSD2 в правове поле України як ЗУ про платіжні послуги. Підготувати нормативно-правові акти НБУ, спрямовані на реалізацію Закону України “Про платіжні послуги в Україні” (зокрема стандарти OpenAPI)	01.01.2020	31.12.2023	НБУ
		(ii) Запровадити в Україні міжнародний стандарт ISO 20022 разом із: ■ базовими моделями переказів та необхідних змін до НПА ■ переведення СЕП на стандарт ISO20022 ■ впровадження миттєвих платежів на базі СЕП 4.0	01.01.2020	01.12.2020	НБУ

Стратегічна ціль: 2. Розвиток інфраструктури фінтех-екосистеми

3.2.1	Забезпечення тестового середовища для апробування інноваційних продуктів та сервісів	(i) Створити регуляторну “пісочницю” (sandbox)	01.01.2020	31.12.2020	НБУ, НКЦПФР
-------	--	--	------------	------------	-------------

Стратегічна ціль: 3. Посилення інвестиційного потенціалу та ступеня розвитку фінтехів

3.3.1	Сприяння розвитку інкубаторів та акселераторів	(i) Реалізувати на державному рівні програми фінансування для розвитку стартапів, зокрема зі сфери фінтеху	01.01.2020	31.12.2022	Мінцифри, Мінекономрозвитку, НБУ, НКЦПФР, Мінфін
3.3.2	Сприяння залученню венчурного капіталу до ринку фінтеху	(i) Упорядкувати регулювання діяльності платформ краудфандингу	01.01.2021	30.06.2021	НБУ, НКЦПФР,
		(ii) Забезпечити правове регулювання діяльності інвестиційних фондів відповідно до правил діяльності UCITS, AIFMD, VCF тощо, дія яких розповсюджуватиметься на новостворені інвестиційні фонди, та передбачити механізм трансформації наявних інвестиційних фондів та компаній з управління активами	01.01.2021	31.12.2024	НКЦПФР, НБУ

Стратегічна ціль: 4. Інтеграція фінтех-екосистеми України в світовий фінансовий простір

3.4.1	Сприяння інтеграції у світове регуляторне середовище	(i) Вступ до глобальної регуляторної “пісочниці” – Global Financial Innovation Network	01.07.2020	31.12.2021	НБУ
		(ii) Встановлення співпраці із регуляторами фінансового ринку та інноваційними фасилітаторами провідних фінтех-юрисдикцій щодо кооперації у сфері фінтеху	01.07.2020	31.12.2024	НБУ

Стратегічна ціль: 5. Стимулювання діджиталізації фінсектору, розвиток цифрової інфраструктури

3.5.1	Розвиток Regtech і Supotech	(i) Розробити бачення для банківського та небанківського фінансового ринків щодо основних питань та тенденцій з напрямів розвитку наглядових та регуляторних технологій; опублікувати Білу книгу з впровадження інноваційних наглядових та регуляторних технологій	01.01.2020	31.12.2020	НБУ, Світовий банк
		(ii) Налаштувати широку взаємодію між банками, розробниками ПЗ та НБУ в процесі впровадження наглядових та регуляторних технологій через створення інформаційно-комунікаційної платформи.	01.01.2020	31.12.2020	НБУ
		(iii) Визначити регуляторні засади використання регтех-рішень та аутсорсингу ІТ-послуг банками та небанківськими фінансовими установами.	01.01.2020	31.12.2022	НБУ
		(iv) Реалізувати Програму “Ефективний & Технологічний пруденційний нагляд”	01.01.2020	31.12.2024	НБУ, Мін'юст, Мінцифри, ДФС
		(v) Скласти реєстр (карту) автоматизованих програмних комплексів / рішень, що забезпечують виконання суб'єктами фінансового ринку України регуляторних вимог НБУ	01.01.2020	31.12.2022	НБУ
3.5.2	Створення умов для розвитку віддалених каналів надання фінансових послуг	(i) Впровадити нові моделі віддаленої ідентифікації та верифікації клієнта	01.01.2020	31.12.2020	НБУ, Мінфін, Мін'юст, Мінцифри, Міграційна служба
		(ii) Забезпечити механізм доступу фінансових установ до ідентифікаційних даних клієнтів у державних реєстрах (eKYC)	01.01.2020	31.12.2020	Мінцифри, НБУ, Мінфін, Мін'юст, Міграційна служба
		(iii) Регламентувати використання різних видів електронних підписів клієнтів фінансових установ	01.01.2020	31.12.2020	НБУ, Мінфін, Мінекономрозвитку
		(iv) Запровадити послугу “е-резидентство” з наданням користувачам електронної довірчої послуги, зокрема засобу кваліфікованого електронного підпису нерезидентам України для взаємодії із порталами електронних сервісів, а також з метою відкриття банківських рахунків та користування банківськими послугами онлайн	01.01.2020	31.12.2020	Мінцифри, НБУ
		(v) Розробити інструменти стимулювання розвитку широкосмугового доступу до Інтернету та підключити до нього об'єкти соціальної інфраструктури	01.03.2020	31.12.2020	Мінцифри, Мін-інфраструктури

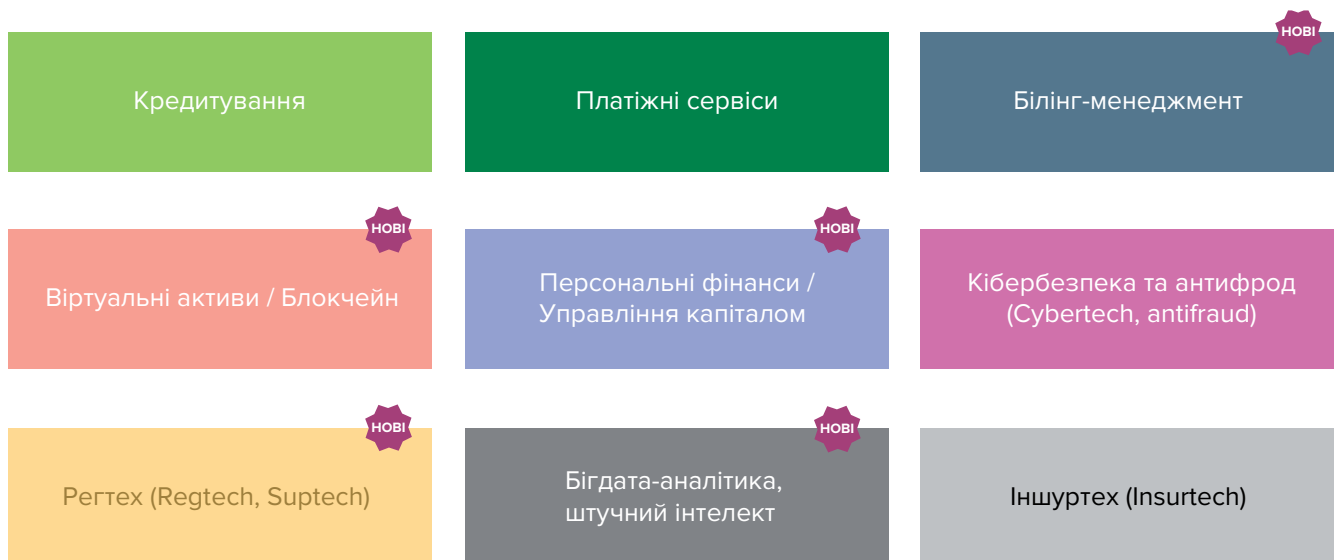
3.5.3	Розвиток цифрової інфраструктури	(i) Забезпечити відкриття реєстрів держорганів фінансової екосистеми по API	01.01.2020	31.12.2021	Мінцифри
		(ii) Запровадити повноцінний обмін захищеними та легітимними інформаційними активами в електронному вигляді між регуляторами, іншими учасниками фінансового ринку в межах виконання ними своїх повноважень	01.01.2020	31.12.2024	НБУ, ДПС, ФГВФО, НКЦПФР, Мінцифри
		(iii) Проаналізувати наявні відкриті публічні реєстри на предмет їхньої актуальності, повноти, взаємозв'язку; здійснити аналіз потреб ринку та нормативно врегулювати отримання учасниками ринку доступу до публічних реєстрів; з метою автоматизації процесу передачі персональної інформації клієнтів від банків до державних органів, запровадити дієвий механізм (порядок регулювання) у сфері обміну електронними даними між суб'єктами владних повноважень з державних електронних інформаційних ресурсів під час надання адміністративних послуг	01.01.2020	31.12.2024	Мінфіцри, НБУ, НАБУ, НКЦПФР, Мінекономрозвитку, Мін'юст, КМУ, ФГВФО
		(iv) Забезпечити розвиток системи BankID НБУ відповідно до встановлених ключових індикаторів	01.01.2020	31.12.2022	НБУ
3.5.4	Стимулювання розвитку хмарної інфраструктури	(i) Сприяти нормативному врегулюванню питань щодо використання хмарних технологій на фінансовому ринку	01.01.2020	31.12.2024	НБУ, НАБУ, Мінцифри
3.5.5	Посилення кібербезпеки фінтех-компаній	(i) Розробити систему автоматичної реєстрації та моніторингу кіберінцидентів установ фінансового сектору, зокрема у межах приватно-державної співпраці	01.07.2020	01.01.2024	НБУ
		(ii) Розробити систему формування, підтримки та регулювання ринку зовнішнього аудиту кібербезпеки фінансових установ	01.07.2020	30.06.2021	НБУ

Строки та етапи реалізації Стратегії розвитку фінтеху в Україні до 2025 року

Пріоритетні фінтех-напрями у процесі реалізації Стратегії розвитку фінтеху в Україні до 2025 року

Джерело: НБУ

Очікувані результати виконання Стратегії

У межах деталізації стратегічної цілі 2 “Забезпечення розвитку ринку фінтех, цифрових технологій та платформ регуляторів” стратегічного напрямку V “Інноваційний розвиток” Стратегії розвитку

фінансового сектору України до 2025 року розглянемо ключові результати, ефекти та критерії досягнення Стратегії розвитку фінтеху в Україні до 2025 року.

Ключові результати	Ефекти	Критерії досягнення	2020	2025
Скорочення монетарної тіньової економіки	Збільшення безготівкових операцій у секторі МСП	Зростання відсотку МСП, що приймають безготівкові платежі	38% ¹⁷	Переважає більшість МСП
Запровадження стандартів відкритого банкінгу на ринку України	Більша кількість інноваційних фінансових продуктів та сервісів, покращення клієнтського досвіду	Більшість суб'єктів ринку працюють за стандартами відкритого банкінгу	Проект Закону “Про платіжні послуги” ухвалений	Не менше 80%
Поява регуляторної “пісочниці”	Перехід від прототипу пісочниці (формат Експертної ради) до повноцінної регуляторної “пісочниці”	Зростання кількості продуктів та сервісів, що пройшли тестування у лояльному регуляторному форматі, подвоєння пропускної потужності в обробці заявок	9 оброблених заявок на рік	16-20 оброблених заявок на рік
Доступ до глобального тестового середовища та глобального ринку	Стимулювання інноваційних продуктів та сервісів	Долучення НБУ до глобальної регуляторної “пісочниці” Global Financial Innovation Network (GFIN)	НБУ не є членом GFIN	НБУ є членом GFIN
Поширене використання інноваційних технологій у наглядових та регуляторних процесах, зокрема реалізації програми “Ефективний & Технологічний пруденційний нагляд”	Формування сталої фінтех-екосистеми	Створені та діють регуляторні засади використання регтех-рішень та аутсорсингу ІТ-послуг банками та НБУ. Створений та діє реєстр (карта) автоматизованих програмних комплексів / рішень, що забезпечують виконання суб'єктами фінансового ринку України регуляторних вимог НБУ	Розроблена та затверджена Біла книга впровадження RegTech / SupTech на ринку	Визначено регуляторні засади використання RegTech / SupTech. Діє карта регтех-рішень

¹⁷ Дослідження Mastercard

Поява на ринку та розвиток усіх ключових напрямів фінтеху	Розвиток інфраструктури та сталої екосистеми фінтеху	Затвердження та реалізація Стратегії розвитку фінтеху в Україні до 2025 року по основних стратегічних напрямках	Від 5 компаній у кожному напрямку ¹³	Від 10 компаній у кожному напрямку
Розвиток дистанційної взаємодії клієнтів з провайдером фінпослуг	Фінінклюзія	Більшість суб'єктів ринку використовують віддалену ідентифікацію та верифікацію	Регламентування дистанційної ідентифікації та верифікації та НПА щодо дистанційних угод з фінпослуг	Діє дистанційна ідентифікація та верифікація, на ринку працюють сервіс-провайдери з надання послуг ідентифікації та верифікації
Наявність на ринку академічної бази з фокусом на відкритий банкінг та цифрові фінанси	Розвиток співпраці фінансового сектору з академічними осередками	Запуск академічної програми міні-МВА "Цифрові фінанси 4.0" з фокусом на відкритий банкінг та фінансові інновації на базі провідних ВНЗ та центрів підвищення кваліфікації	Відчувається брак спеціалістів із знаннями в області відкритого банкінгу та цифрових фінансів	Академічна програма міні-МВА "Цифрові фінанси" має потенціал випускати мінімум 2 курси на рік по 35 чол., це близько 150 фахівців за 2 роки.

Джерело: НБУ, дані проєкту Cashless Economy, проєкту "Стратегія розвитку фінансового сектору України 2025"⁴

¹³ [Каталог фінтех-компаній України UAFIC](#)

⁴ [Стратегія розвитку фінансового сектору України 2025](#)

Огляд проектного периметру для ефективної реалізації Стратегії розвитку фінтеху в Україні до 2025 року

Стратегія розвитку фінтеху в Україні до 2025 року	Стратегія розвитку фінтеху в Україні до 2025 року
	Програма міні-МВА “Цифрові фінанси 4.0”*
	Концепт регуляторної “пісочниці”*
Програма Cashless Есопому та “Стратегія розвитку фінсектору України 2025”	Ініціативи** в межах розвитку кешлес-економіки
	Розширення мережі приймання платіжних інструментів (стимулювання використання стандартів QR та поширення QR-платежів серед МСП)
	Обговорення з ринком необхідності зменшення вартості безготівкових операцій та збільшення вартості готівки
	Опрацювання з державними органами прийняття безготівкових платежів, зокрема для комунальних підприємств
	CBDC: випуск е-гривні
	Проекти в межах розвитку платіжного ринку
	Проекти в межах розвитку ПРОСТІР
	Розвиток платіжної інфраструктури України: IBAN, СЕП 23/7, ISO20022, СЕП 24/7, Instant Payments)
	Розвиток BankID
	Інфраструктура платіжного ринку та оверсайт (PSD2)***
	Моделі віддаленої ідентифікації
Пов’язані проекти	Організація готівкового обігу
	Створення центру кіберзахисту НБУ
	Програма “Ефективний та технологічний пруденційний нагляд”
	Підвищення рівня фінансової грамотності
	Захист прав споживачів фінансових послуг

*нові напрями/елементи або проекти, що змінені

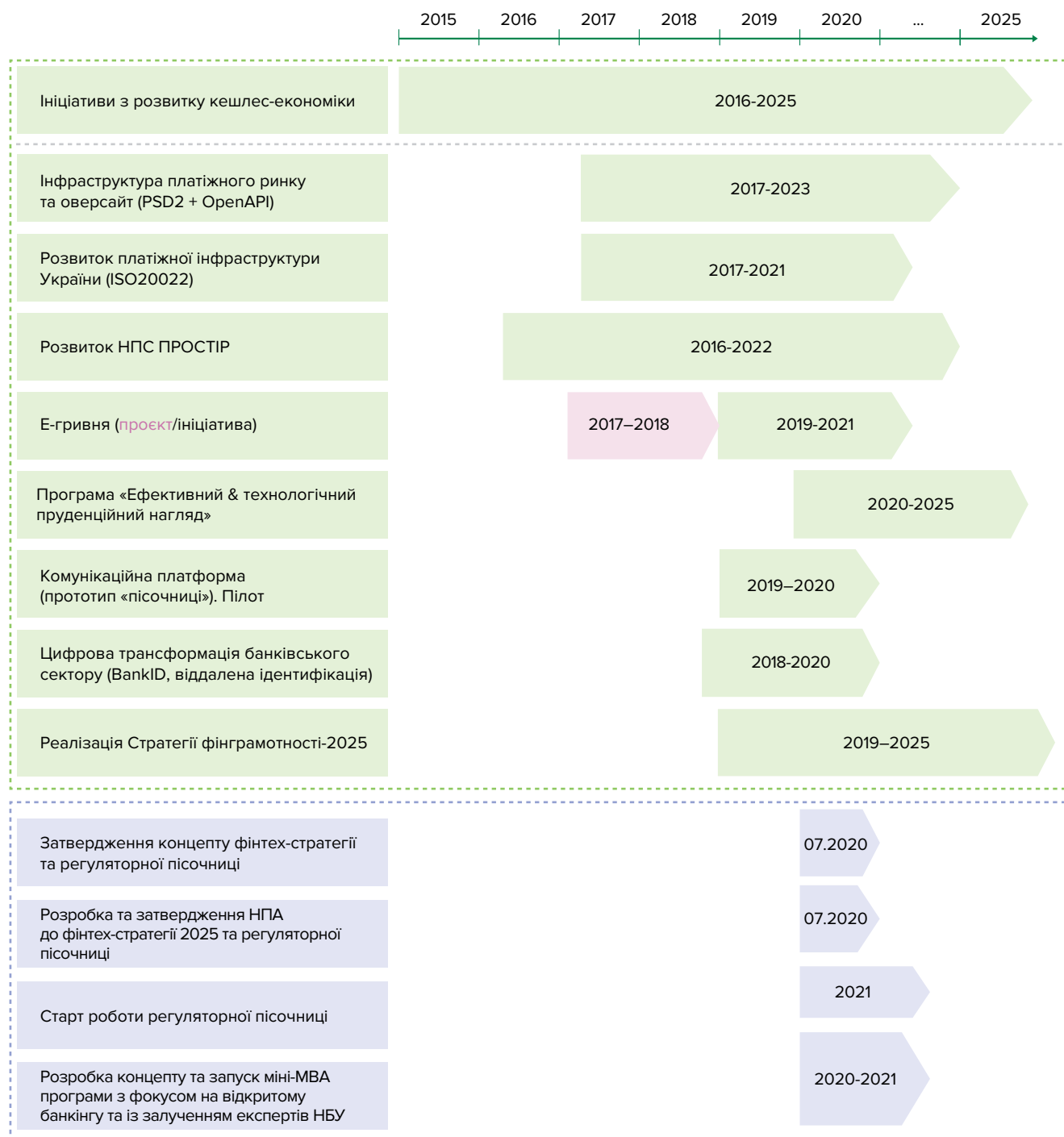
**ініціативи будуть формалізовані

***пропонується зміна скоупу проекту

Джерело: НБУ

Верхньорівневий огляд термінів реалізації скоупу проєктів у межах Стратегії розвитку фінтеху в Україні до 2025 року

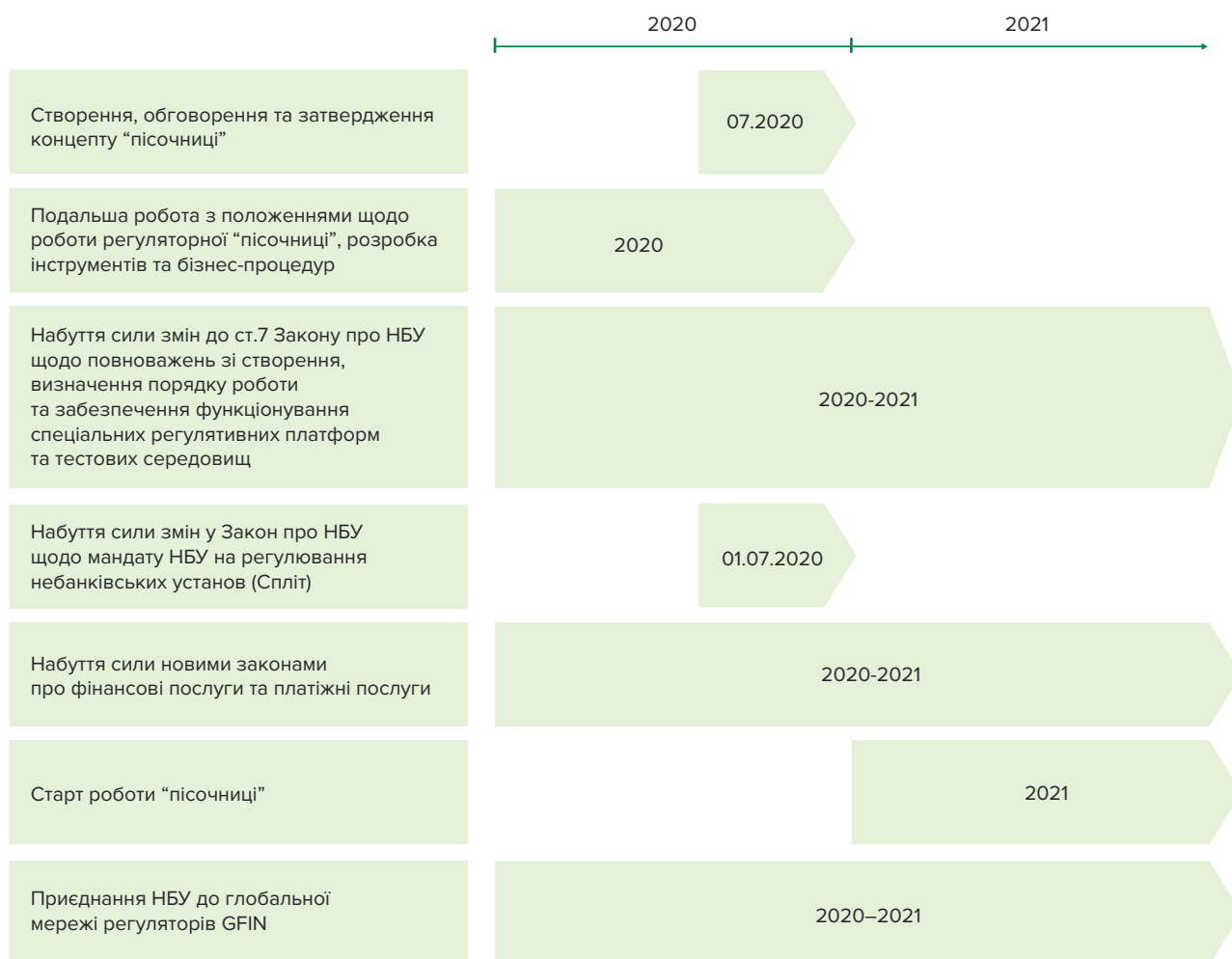
⁴ Пов'язані проєкти в межах Стратегії розвитку фінансового сектору України до 2025 року⁴

Проекти в межах Стратегії розвитку фінтеху в Україні до 2025 року

Джерело: НБУ

⁴ Стратегія розвитку фінансового сектору України 2025

Верхньорівневий огляд термінів запуску повноцінної регуляторної “пісочниці” в межах Стратегії розвитку фінтеху в Україні до 2025 року

Джерело: НБУ

Верхньорівневий огляд термінів та етапів запуску програми міні-MBA “Цифрові фінанси 4.0”*

* НБУ не несе фінансових витрат на реалізацію програми міні-MBA. Регулятор надає лише ідеологічну та контентну підтримку у межах реалізації Стратегії розвитку фінтеху в Україні до 2025 року, розбудови академічного кластеру та підготовки кадрів фінансового ринку в світлі вступу у дію законодавства з відкритого банкінгу

Додаткові матеріали

Огляд екосистем провідних фінтех-хабів світу

Згідно з дослідженням Global Fintech Hub Report. The Future of Finance is Emerging: New Hubs, New Landscapes, 2018¹⁶, у світі нараховується

близько 30 великих фінтех-хабів. Усі вони мають збалансовані умови для ведення бізнесу, а також інфраструктуру для розробки та розвитку інновацій.

Пекін: глобальний лідер фінтех-індустрії за підтримки інновацій та економіки

Про фінтех-хаб

Глобальний лідер фінтех-індустрії, інноваційна та економічна столиця Китаю, політичний, культурний та міжнародний центр, найбільший повітряний транспортний хаб.

№1 у глобальній фінтех-індустрії

Перше місце з 58 провідних фінтех-компаній, серед яких JD Finance, Du Xiaoman Financial та Qudian.

Ці 58 компаній станом на 2018 рік отримали консолідовані інвестиції в розмірі \$21,2 млрд.

Інноваційний хаб Китаю

- 186 тис. поданих патентів у 2017 році

- Кластер стартап-інкубаторів та інноваційних хабів
- Найкраща фінтех-екосистема Китаю
- Фінтех-юзерів – 49,8%
- Другий найбільший показник ВВП у Китаї та найбільш густонаселене місто
- Топ університети займають перше місце в Китаї та 10 місце в рейтингу 500 найкращих університетів
- Превалюючі сегменти пекінського фінтеху
- Фінтех-застосунки для платежів
- Управління капіталом (Wealth Management)
- Маркетплейси кредитування

Пекін можливості: регіональна інтеграція та адаптація регтеху

Діджиталізація фінансового сектору

Традиційні фінансові інституції підсилюють свою кооперацію з фінтехами, наприклад, стратегічний альянс China Construction Bank та Ant Financial, а також між ICBC та JD Finance тощо.

Адаптація регтеху

Затверджено план підсилення розвитку фінтеху в Пекіні для стимулювання розвитку індустріального кластеру з фокусом на регтех.

Розвиток талантів

Акселерація підготовки професійної робочої сили у сфері фінтеху з використанням переваг академічної бази номер один у Китаї.

Міжнародні колаборації

Прийом міжнародних впливових конференцій (таких як Science Expo та Global Fintech Summit) підсилюють позиції локальної фінтех-екосистеми.

Пов'язаний розвиток Пекіну, Тяньцзіню та Хебей

Створення нового регіону – Xiong'an New Area.

¹⁶ Global Fintech Hub Report. The Future of Finance is Emerging: New Hubs, New Landscapes, 2018. By The Cambridge Centre for Alternative Finance (CCAF), Zhejiang Association of Internet Finance (ZAIF), Academy of Internet Finance, TongBanJie Financial Technology Group

Сан-Франциско: переваги Кремнієвої долини

Місто-порт та місце відомих у світі туристичних атракціонів, місце народження Об'єднаних Націй. Сан-Франциско розміщене близько до Кремнієвої Долини, яка є світовим центром високих технологій, венчурного капіталу, інновацій та соцмедіа.

Ключові переваги:

- №2 у глобальній фінтех-індустрії
- Ранжований другим у рейтингу глобальних фінтех-хабів 2018 за кількістю фінтех-компаній, що акумулювали інвестицій на суму \$13,1 млрд та третім – за величиною загальних інвестицій
- Більшість фінтех-юнікорнів вийшла з екосистеми Сан-Франциско
- Передова інноваційна індустрія інформаційних технологій
- Розташована близько до high-tech інноваційного центру – Кремнієвої долини
- За ринковою вартістю найбільших 200 глобальних техкомпаній займає № 7 у світі
- Вагомий пул талантів та потенціал венчурних інвестицій
- Займає третю позицію за рівнем сталості найкращих університетів
- Щільна співпраця між індустрією та академічною базою
- Розташування штабквартир відомих міжнародних інвестинститутів – таких як Walden International та WI Harper Group

Сан-Франциско можливості: морські переваги та міські колаборації

Переваги в міській культурі

Мультикультурність, сприяння інноваціям глибоко занурені в культуру міста, та надають технологічним компаніям шанс на прорив.

Баланс між інноваціями та ризик-контролем

Збалансовані регуляторні вимоги та сприяння інноваціям, адаптоване законодавство до фінтех-індустрії.

Колаборації між припортовими містами

Міста припортової геолокації Сан-Франциско досягли взаємовідносин, побудованих на принципах розподілу ресурсів, колаборації, доповнення та дружньої конкуренції.

Технологічні компанії йдуть у фінтех

Велика кількість передових технологічних компаній освоюють фінтех, закладаючи в основу аналіз бігдати та відмінний споживацький досвід.

Лондон: піонер регулювання

Про Лондон

Як політичний та економічний центр Великобританії Лондон має найбільший ВВП у розрахунку на одну особу. Його фінансова індустрія, комерція та туризм досягли найвищої оцінки у світі.

Глобальний фінансовий центр

- Кластер глобальних фінансових інституцій, включно з HSBC, Barclays та Standard Chartered Bank
- За ринковою оцінкою №3 серед найбільших 200 глобальних фінансових інституцій
- Кластер найкращих дослідницьких університетів
- Глобальний піонер у фінтех-регулюванні. Найкраще фінтех-регулювання у світі
- FCA першим у світі створив регуляторний сандбокс, який копіюють усі держави світу. У 2018 році ініціював створення глобальної "пісочниці", прототипом якої стало утворення GFIN, куди входить британський регулятор FCA та ще 50 світових організацій

Лондон можливості: поширює регуляторне лідерство та стимулює потенціал фінансових інституцій

Регуляторне лідерство

- FCA розпочав інноваційний проєкт у жовтні 2014 року
- Заохочує спроби саморегулювання в індустрії (перша P2P-асоціація у світі)
- Стимулює розвиток віртуальних "пісочниць" та "субпісочниць". Піонер у регулюванні фінтеху за принципом поведінкової моделі регулювання

Акселератори та інкубатори

- Акселератори: фінтех акселераційна програма Startupbootcamp, Barclays RISE, Techstars та Accenture's Fintech Innovation Lab
- Інкубатори: Level39, Silk Ventures

Діджиталізація традиційного сектору

У листопаді 2016 року регулятор заохотив великі фінансові інституції (такі як HSBC) співпрацювати зі стартапами

Найкращі банки у втіленні принципів відкритого банкінгу та у співпраці з фінтехом: Lloyds Banking Group, Barclays, HSBC

Капітал як рушійна сила розвитку фінтеху

У Лондонській екосистемі представлено багато глобальних інвесторів, таких як Accel, Anthemis Group, Balderton Capital, Index Capital, Octopus та інші

Сінгапур: глобальний лідер фінтех-політики підтримки та регулювання

Про Сінгапур

Портове місто, світовий центр фінансів та сервісів

Ключові переваги

Чудова технічна база, “technology-ready nation”

- Національна інноваційна система підтримує передові технології
- Високе проникнення смартфонів (85%)

Передове фінтех-регулювання

- Створені Fintech & Innovation Group та Fintech Office у 2015 році
- У Сінгапурі функціонує 2 види регуляторних “пісочниць” – Sandbox та Sandbox express
- Запроваджені Financial Sector Technology & Innovation Scheme
- MAS оголосив про початок прийому заявок на отримання ліцензії цифрового банку

Інвестиції

- №8 у світі за чисельністю фінтех-компаній із загальними венчурними інвестиціями понад \$50 млн, чотири з п'яти компаній – зі сфери віртуальних активів

Можливості

- 99% з 220 тис. компаній Сінгапура – МСП, станом на 2017 рік. Велика кількість МСП відкриває величезні можливості для фінтеху
- Як портове місто має велику кількість валютнообмінних транзакцій, що стимулює зростання транскордонних операцій та онлайн-платежів
- Налагоджені комунікації з іншими регіонами як невід'ємна характеристика географічного положення

Токіо: зростання цифрових валют та регуляційної підтримки

Про Токіо

Політичний та економічний центр Японії. Найбільша індустріальна зона, світовий центр фінансів, R&D-центр.

Ключові переваги

- Зростання віртуальних активів: уряд підтримує розвиток щодо криптовалют. Bitcoin запроваджено як засіб платежу
- Кластер фінтех-компаній з високою ринковою вартістю
- Зростання регуляторної підтримки: фінтех – один з п'яти напрямів інвестування в державній стратегії зростання

Можливості

- Традиційні фінанси, інтегровані з фінтехом
- Фінансовий сектор та технологічні компанії сфери фінансів та сектора страхування приносять більше 12% ВВП
- Великі банки використовують можливості задля співпраці з фінтехом
- Кооперація індустріального сектору та університетів
- Одне з найбільш густонаселених міст світу, має великий попит на фінтех-сервіси

Париж: європейський центр фінансів зі стійкою підтримкою з боку держави

Про Париж

Розташована на півночі столиця Франції, стала політичним, економічним, культурним та комерційним центром, а також одним з найбільших фінансових центрів Європи.

Ключові переваги

- Глобальний фінансовий центр: один з найважливіших фінансових центрів світу з п'ятьма із 10 найбільших банків Європи

- Уряд підтримує розвиток МСП: пільгова податкова політика для доходу з інвестиційних вкладень, особливо в МСП; уряд надає безкоштовні офіси та субсидії

Можливості

- Відмінне фінансове регулювання
- European Securities and Markets Authority (ESMA) засноване в Парижі та має фінансування в розмірі 1 млн євро на регулювання фінтеху та криптовалюти
- Фактор Брекзиту: вихід Великої Британії із ЄС спричинить відтік певних індустрій до Європи, зокрема в Париж

Тель-авів: серце стартап-нації

Про Тель-Авів

Розвинена фінтех-індустрія

- Проникнення фінтеху перевищує показники США та Британії
- Потенціал для тестування мобільних програм та можливостей фінансових сервісів Israeli NaPoalim Bank перевищує можливості банків США та Європи
- Провідні фінтех-компанії: Orbs, Pagaya Investments, Blox.io, Riskified, Colu

Споживацький досвід у фінтеху

- Відсоток фінтех-споживачів: 31.9% (№11 у глобальному рейтингу)

Фінтех-екосистема

- Кластер компаній індустрії high-tech, відмінне інноваційне середовище, переваги пулу талантів
- Регулювання: урядова політика підтримки № 6 у глобальному рейтингу, а регулювання фінтеху займає четверте місце з запровадженням регуляторним сандбоксом.
- Академічна база: Tel Aviv University

Берлін: стартап-столиця Європи

Про Берлін

Фінтех-індустрія

- 9 провідних фінтех-компаній із загальними венчурними інвестиціями, що перевищують \$50 млн, 8 місце у глобальному ренкінгу
- Традиційні банки розпочали співпрацю з фінтехом з метою діджиталізації фінансового сектору
- Ведучі фінтех-компанії: N°26, Smava, Spotcap, SolarisBank, Grover

Споживацький досвід у фінтеху

- Споживацький досвід: 38.1% фінтех-користувачів (N°16 у глобальному ренкінгу)

Фінтех-екосистема

- Регіональний індустріальний хаб
- Відмінне інноваційне середовище
- Політика та регуляторні вимоги: BaFin створив Fintech project group
- Академічна база: Technical University of Berlin

Бангалор: індійський технологічний центр

Про Бангалор

Фінтех-індустрія

- Відома як "Кремнієва долина" Азії
- 5 провідних фінтех-компаній з загальними венчурними інвестиціями, що перевищують \$50 млн
- Передові фінтех-компанії: Janalakshmi, PhonePe, Capital Float, Grameen Financial Services, Ezetap Mobile Solutions Fintech Consumer Experience
- Відсоток фінтех-користувачів: 51% (N°9 у світі)

Фінтех-екосистема

- Політика та регуляторні вимоги: Індійський центробанк випустив мануал на транзакції дебітових карт для бізнесу
- Пільгова політика для видів бізнесу, які понад 50% транзакцій проводять через онлайн, що стимулює розвиток кешлесу.
- Академічна база: Indian Institute of Science, Bangalore University.

Дублін: технологічна столиця західної Європи

Про Дублін

Фінтех-індустрія

- Консолідація фінтех-спеціалістів, проактивних у інноваціях
- Провідні фінтех-компанії: Future Finance, Fenergo, TransferMate Global Payments

Споживацький досвід у фінтеху

- Відсоток фінтех-користувачів: 25.4% (№27 у глобальному ренкінгу)

Фінтех-екосистема

- Ринкова вартість компаній у рейтингу 200 глобальних технологічних компаній сягає восьмої позиції у світі
- Багато фінансових інституцій відкрили свої R&D-центри в Дубліні як європейські технологічні центри
- Політика та регуляторні вимоги: фінтех-регулювання №5 у глобальному ренкінгу з регуляторним сандбоксом; уряд виділив 5 млн євро на старт R&D-проекту FinTech Fusion, націленого на блокчейн, цифрові платежі та регтех.
- Академічна база: Trinity College Dublin, University College Dublin

Цюрих: центр управління капіталом центральної Європи*

Про Цюрих

Фінтех-індустрія

- Ґрунтується на добре розвиненій фінансовій індустрії в розвитку фінтеху. Наприклад, UBS створив Fintech R&D-центр та інвестує у фінтех-стартап
- Провідні фінтех-компанії: Avaloq, UTRUST, Knip, LEND Fintech Consumer Experience
- Відсоток фінтех-користувачів: 30.9% (№22 у глобальному ренкінгу)

Фінтех-екосистема

- Один з трьох глобальних фінансових ринків з численними приватними банками
- Політика та регуляторні вимоги: №2 у глобальному ренкінгу; FINMA знизив вимоги до фінтех-компаній, створивши регуляторну "пісочницю" та запровадивши фінтех-ліцензію
- Академічна база: ETH Zurich, University of Zurich.

*Потрібно окремо сказати про швейцарський кантон Цуг з однойменною столицею, що стала Криптодолиною. У кантоні як платежі за державні послуги приймають біткоїни. В екосистемі Цугу представлено близько 200 компаній, що займаються блокчейном, включно з Ethereum. Швейцарський міністр економіки назвав Цуг моделлю, за допомогою якої країна може стати криптонацією. Також завдяки цьому регіонові Швейцарія займає провідне місце у світі щодо обсягів інвестицій в ICO

